ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,

sniegti 2007. gada 11. septembrī [1]

1. “Priekšsēdētāja kungs, tiesneši,

Šodien izskatāmā lieta ir saistīta ar Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma [2] atbalsta noteikumu piemērošanu. [..]

[..]

[..], svarīgi [..] ir atrisināt problēmu, ko rada sistēmisks nošķīrums starp, no vienas puses, EOTKL 4. panta c) punktā noteiktajiem aizliegumiem un, no otras puses, [EOTKL] 67. panta noteikumiem. Jums jau būs zināms, ka šo jau pirms ilga laika mēģināja atrisināt EOTKL interpretētāji. [..]

[..]” [3]

2. Tāpat kā ģenerāladvokāts Lagrānžs [*Lagrange*] 1960. gada 5. novembra secinājumos lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde [4], arī ģenerāladvokāts Rēmers [*Roemer*] pievērš Tiesas uzmanību delikātajai EOTKL 4. un 67. panta piemērošanas jomas robežas problēmai.

3. EOTKL 4. panta c) punkts principā aizliedz valsts atbalstu metalurģijas un ogļu

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — EOTK līgumu Parīzē 1951. gada 18. aprīlī parakstīja Beļģijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Itālijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste un Nīderlandes Karaliste. Šis līgums stājās spēkā 1952. gada 23. jūlijā un tika noslēgts uz 50 gadiem. Tā termiņš beidzās 2002. gada 23. jūlijā.

3 — Ģenerāladvokāta Rēmera [*Roemer*] 1971. gada 10. jūnijā nolasītie secinājumi lietā, kurā tika pasludināts 1971. gada 6. jūlija spriedums lietā 59/70 Nīderlande/Komisija (*Recueil*, 639. lpp.).

4 — 1961. gada 23. februāra spriedums lietā 30/59 (*Recueil*, 1. lpp.).

uzņēmumiem. EOTKL 67. panta mērķis ir nepieļaut konkurences traucējumus, ko varētu radīt noteikta dalībvalstu politika.

4. Šajā lietā Tiesu vēlreiz lūdz spriest par šo divu noteikumu apjomu un piemērojamību. Lai gan šis juridiskais jautājums jau ilgi ir apspriests, Tiesa, manuprāt, nekad to nav skaidri atrisinājusi.

5. Šajā tiesvedībā jautājums atspoguļo grūtības, ar kurām saskārušies Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (turpmāk tekstā — "EOTK") dibinātāji, izveidojot un iedarbinot valsts atbalsta kontroles mehānismu.

6. Pirmās grūtības saistītas ar fundamentāli dinamisko EOTKL dibinātā kopējā tirgus raksturu. Tā EOTKL 4. panta c) punktā noteiktais principiālais aizliegums sniegt valsts atbalstu bija jāpielāgo politiskām vajadzībām, galvenokārt bija jāņem vērā ogļu un metalurģijas ekonomikas strukturālas problēmas. Tādēļ Eiropas Kopienu Komisija pieņēma dažādus kodeksus par atbalstu metalurģijai [5].

7. Otrās grūtības ir saistītas ar EOTKL panākto daļējo integrāciju. Parakstot šo līgumu, dalībvalstis atteicās no kompetences ogļu un metalurģijas tirgus izveides un darbības jomā, bet saglabāja atbildību par tautsaimniecību kopumā. EOTKL 67. pants ļāva koordinēt dažādās politikas, lai pasargātu kopējo tirgu no jebkādiem konkurences traucējumiem. Eiropas Ekonomikas kopienas (EEK) [6] rašanās 1957. gada 25. martā tomēr mainīja spēles noteikumus. Jaunas kopienas rašanās radīja jautājumus par divu juridisko sistēmu līdzāspastāvēšanu, proti, EOTK un EK, kā arī par to valsts atbalsta kontroles sistēmu koordināciju.

8. Šī tiesvedība izvirza vēl vienu, plašāku jautājumu, jo tas pārsniedz EOTK un EK valsts atbalsta kontroles sistēmu nošķirumu. Problēma ir saistīta ar tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ievērošanu, kad Komisija uzdod valsts iestādēm

5 — Turpmākajā izklāstā es precizēšu, kas veido kodeksu par atbalstu metalurģijai.

6 — Kļuvusi par Eiropas Kopienu (EK) saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību.

atgūt atbalstu, ko tās nelikumīgi piešķīrušas kādam uzņēmumam.

9. Šajā lietā 1971. gada 5. augustā Vācijas iestādes pieņēma likumu, kura mērķis ir sniegt ieguldījumu tās zonas attīstībā, kas robežojas ar bijušo Vācijas Demokrātisko Republiku un bijušo Čehoslovākijas Republiku (turpmāk tekstā — "*Zonenrandgebiet*") [7]. Šajā likumā bija paredzēti finansiāli stimuli par labu investīcijām, ko uzņēmumi veikuši šajā zonā. Minēto likumu un tā vēlākos grozījumus Komisija akceptēja saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu.

10. Metalurģijas uzņēmums *Salzgitter AG — Stahl und Technologie* [8] izmantoja nodokļu atlaides speciālo amortizācijas atskaitījumu un ar nodokli neapliekamo uzkrājumu veidā saskaņā ar *ZRFG* [9]. Komisija pieņēma Lēmumu Nr. 2000/797/EOTK [10], paziņojot, ka apstrīdētais atbalsts uzskatāms par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo ogļu un tērauda tirgu (1. pants), un uzdeva Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt šo *Salzgitter* nelikumīgi piešķirto atbalstu (2. un 3. pants).

11. *Salzgitter* cēla Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesā prasību atcelt šo lēmumu. Ar 2004. gada 1. jūlija spriedumu lietā *Salzgitter*/Komisija [11] Pirmās instances tiesa daļēji atcēla apstrīdēto lēmumu, uzskatot, ka Komisija nevar pieprasīt atgūt atbalstu no saņēmēja, nepārkāpjot tiesiskās drošības principu.

12. Par šo spriedumu līdz šim iesniegtas divas apelācijas sūdzības.

13. Galveno apelācijas sūdzību iesniegusi Komisija, prasot atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl tajā atcelti apstrīdētā lēmuma noteikumi par attiecīgā atbalsta atgūšanu. Šajā apelācijas sūdzībā tostarp uzdoti trīs jautājumi.

14. Pirmais saistīts ar piemērojamās tiesību sistēmas skaidrību un it īpaši ar pienākumu paziņot par atbalstu.

7 — *Zonenrandförderungsgesetz*, turpmāk tekstā — "*ZRFG*".

8 — Turpmāk tekstā — "*Salzgitter*" vai "uzņēmumsatbalsta saņēmējs".

9 — Turpmāk tekstā — "apstrīdētais atbalsts" vai "attiecīgais atbalsts".

10 — 2000. gada 28. jūnija Lēmums par valsts atbalstu, ko Vācija sniegusi *Salzgitter AG*, *Preussag AG* un grupas metalurģijas meitas uzņēmumiem, kas tagad ir pārgrupēti zem nosaukuma *Salzgitter AG — Stahl und Technologie* (*SAG*) (OV L 323, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

11 — T-308/00 (*Recueil*, II-1933. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais spriedums").

15. Otrais saistīts ar Komisijas rīcību, kontrolējot valsts atbalstu. Jautājums, vai šī iestāde, pildot savus administratīvos pienākumus, ir bijusi tik uzcītīga, cik tai jābūt, ja tā uzņēmuma atbalsta saņēmēja dokumentu pārbaudē nav konstatējusi, ka par minēto atbalstu nav sniegts paziņojums, un nav spērusi nekādus attiecīgus soļus.

16. Trešais saistīts ar tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ievērošanu, Komisijai uzdodot atgūt nelikumīgi piešķirtu atbalstu. Rodas jautājums, vai konkrētajos apstākļos, ko aplūkojusi Pirmās instances tiesa, Komisija varēja leģitīmi pieprasīt atlīdzināt atbalstu, vienlaikus nepārkāpjot tiesiskās drošības principu. Tiesai jāspriež, vai Komisijas akti vai izturēšanās varēja radīt uzņēmumā atbalsta saņēmējā tiesisku paļāvību, kas liegtu Komisijai uzdot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt piešķirto atbalstu un likt *Salzgitter* to atmaksāt.

17. *Salzgitter* iesniedza pakārtoto apelācijas sūdzību atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl tajā noraidīti tās [norādītie] atcelšanas pamati saistībā ar atbalsta klasifikāciju un tā saderīgumu ar kopējo tirgu. Vācijas Federatīvā Republika iestājas lietā, atbalstot šo apelācijas sūdzību.

18. Ar minēto apelācijas sūdzību *Salzgitter* apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi saistībā ar EOTKL 4. panta un 67. panta apjomu un piemērojamību. Tiesai tiek lūgts spriest, ciktāl EOTKL 4. panta c) punkts piemērojams metalurģijas uzņēmuma piešķirtam atbalstam, ja tas ietilpst vispārīgā atbalsta shēmā, ko iepriekš Komisija akceptējusi uz EK līguma pamata, kā arī vai tā īstenošanu reglamentē EOTKL 67. pants.

19. Šajos secinājumos es ierosinu, pirmkārt, noraidīt *Salzgitter* pakārtoto apelācijas sūdzību. Paskaidrošu, kāpēc Pirmās instances tiesa, manuprāt, nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, pirmkārt, spriežot, ka Komisija varēja leģitīmi balstīties uz EOTKL 4. panta c) punktu, lai paziņotu, ka apstrīdētais atbalsts nav saderīgs ar kopējo ogļu un tērauda tirgu, un, otrkārt, uzskatot, ka Komisija ir pilnībā izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu saistībā ar apstrīdēto lēmumu.

20. Otrkārt, ierosinu Tiesai apmierināt Komisijas iesniegto galveno apelācijas sūdzību. Tālāk sniegtajā iztirzājumā es šajā

sakarā apgalvošu, ka Pirmās instances tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka pienākums sniegt paziņojumu par atbalstu skaidri neizriet no piemērojamās tiesību sistēmas. Paskaidrošu, kāpēc uzskatu, ka šis pienākums bija skaidrs un nepārprotams, un kāpēc apstrīdētais lēmums, kas uzdeva atgūt attiecīgo atbalstu, attiecībā uz saņēmēju uzņēmumu nepārkāpj ne tiesiskās drošības, ne tiesiskās paļāvības principu.

21. Ņemot vērā šos faktus, izklāstīšu secinājumus, kuri Tiesai būtu jāizdara no tiesību kļūdas šajā lietā.

I — Atbilstošās tiesību normas

22. EOTKL 4. panta c) punkts principā aizliedz valsts atbalstu metalurģijas uzņēmumiem. Tā 4. panta c) punktā noteikts, ka ar kopējo ogļu un tērauda tirgu nav saderīgas un tādējādi līgumā noteiktajos apstākļos ir aizliegtas "valsts piešķirtas subsīdijas vai atbalsts vai valstu uzlikti īpaši maksājumi neatkarīgi no to formas". [Neoficiāls tulkojums]

23. EOTKL 67. pants ir formulēts šādi:

"1. Ieinteresētā valdība ziņo [Komisijai] par visām dalībvalsts darbībām, kas var radīt konkurences izkropļojumus ogļu un tērauda rūpniecībā.

2. Ja šāda darbība, tai būtiski paplašinoties, izņemot ražošanas svārstības, ražošanas izmaksu starpību, var izraisīt nopietnu nestabilitāti, [Komisija,] pēc apspriešanās ar Konsultatīvo komiteju un Padomi, var veikt šādus pasākumus:

— ja šī valsts darbība negatīvi iespaido ogļu un tērauda uzņēmumus, kas ir šīs valsts jurisdikcijā, [Komisija] var atļaut tiem piešķirt atbalstu; šī atbalsta apmērs, nosacījumi un ilgums ir nosakāms, vienojoties ar Komisiju [..];

— ja šī valsts darbība negatīvi iespaido ogļu un tērauda uzņēmumus, kas ir citu dalībvalstu jurisdikcijā, [Komisija] nosūta ieteikumus šīs negatīvās ietekmes

novēršanai, iesakot tādus pasākumus, ko tā uzskata par vispiemērotākajiem šīs valsts ekonomiskai stabilitātei.

3. Ja šīs dalībvalsts darbība samazina ražošanas izmaksu atšķirības, radot īpašas priekšrocības vai nosakot īpašus nodokļus ogļu vai tērauda uzņēmumiem, kas ir tās jurisdikcijā, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem tajā pašā valstī, [Komisija], apspriedusies ar Konsultatīvo komiteju un Padomi, ir pilnvarota sniegt šai valstij vajadzīgos ieteikumus."

24. Saskaņā ar EOTKL 95. panta pirmo daļu Komisija, saņemot piekrišanu no Padomes, kas lemj vienprātīgi, apspriedusies ar Konsultatīvo komiteju, var pieņemt lēmumu vai sniegt ieteikumus "[..] līgumā neparedzētos gadījumos, kad [šādi] [..] lēmumi vai [šādi] [..] ieteikumi ir vajadzīgi, lai nodrošinātu kādu no 2., 3. un 4. pantā nospraustajiem Kopienas ogļu un tērauda kopējā tirgus darbības mērķiem saskaņā ar 5. panta noteikumiem". Saskaņā ar EOTKL 95. panta otro daļu tajā pašā lēmumā vai ieteikumā, ko pieņem, ievērojot tādu pašu kārtību, tiek noteikti iespējamie piemērojamie sodi.

25. Turklāt saskaņā ar EOTKL 95. panta trešo daļu "gadījumā, ja rodas neparedzētas grūtības, kas atklājas pieredzes gaitā, piemērojot [..] līgumu, vai rodas būtiskas pārmaiņas ekonomiskajos vai tehniskajos apstākļos, kas tieši skar kopējo ogļu un tērauda tirgu, kas liek pieņemt noteikumus, kas ir saistīti ar [Komisijai] uzticētajām pilnvarām, kā arī pienācīgus grozījumus tajos, neskarot 2., 3. un 4. pantu, kā arī [Komisijai] un citām Kopienas iestādēm uzticētās pilnvaras". Saskaņā ar EOTKL 95. panta ceturto daļu šos grozījumus ierosina, vienojoties Komisijai un Padomei, un tos iesniedz Tiesas atzinumam.

26. Tieši pamatojoties uz EOTKL 95. panta pirmo un otro daļu, Komisija pieņēma sešus vispārējus lēmumus, kurus parasti sauc par "kodeksiem par atbalstu metalurģijai".

27. Šo kodeksu mērķis bija reaģēt uz krīzi Kopienas metalurģijas jomā, stingri ierobežotos gadījumos atļaujot piešķirt valsts atbalstu metalurģijas uzņēmumiem, atkāpjoties no EOTKL 4. panta c) punktā noteiktā stingrā aizlieguma. Minētie kodeksi

vairākkārt pielāgoti, ņemot vērā tirgus konjunktūras grūtības.

28. Šajos kodeksos izklāstīti nosacījumi, ar kuriem dalībvalsts var piešķirt atbalstu metalurģijai, kas ir saderīgs ar labu kopējā tirgus darbību. Tajos definēts, kas ir atbalsts metalurģijas nozarei, paredzēti tā piešķiršanas nosacījumi un procesuālie noteikumi saistībā ar to paziņošanu Komisijai. Atbalsti, kas neietilpst šo kodeksu piemērošanas jomā, vēl aizvien ir principiāli aizliegti saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu.

29. Komisijas Pirmais kodekss par atbalstu metalurģijai tika pieņemts ar Komisijas Lēmumu Nr. 257/80/EOTK [12] un bija spēkā līdz 1981. gada 31. decembrim. Saskaņā ar Pirmā kodeksa ceturto apsvērumu tā mērķis bija ieviest sistēmu, kas ļauj stingri ierobežotos gadījumos piemērot metalurģijas uzņēmumiem atbalstu, tomēr vispārēja un reģionāla atbalsta shēmu piemērošana metalurģijā palika Komisijas kontrolē saskaņā ar EOTKL 67. pantu, kā arī EKL 87. un 88. pantu [13].

30. Pirmo kodeksu aizstāja Otrais kodekss par atbalstu metalurģijai, kas pieņemts ar Komisijas Lēmumu Nr. 2320/81/EOTK [14], kas bija spēkā līdz 1985. gada 31. decembrim. Šajā Otrajā kodeksā noteikti stingrāki noteikumi, kas paredz pakāpeniski pārtraukt sniegt atbalstu. Ar to ieviesta kopēja Kopienas sistēma, kas nodrošina vienādu attieksmi pret "visu dalībvalsts vai no valsts līdzekļiem finansētu atbalstu metalurģijai neatkarīgi no tā, vai tas [ir] īpašs vai vispārējs atbalsts" [15].

31. Trešais kodekss par atbalstu metalurģijai stājās spēkā 1986. gada 1. janvārī [16]. Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai tieši no šī datuma piešķirto atbalstu.

32. Saskaņā ar šī Trešā kodeksa 1. panta 1. punktu "jebkādu dalībvalsts, teritoriālu vienību vai no valsts līdzekļiem finansētu

12 — 1980. gada 1. februāra Lēmums, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi specifiskam atbalstam metalurģijai (OV L 29, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "Pirmais kodekss").

13 — Skat. arī Pirmā kodeksa 1. pantu.

14 — 1981. gada 7. augusta Lēmums, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi atbalstam metalurģijai (OV L 228, 14. lpp.), kas grozīts ar Komisijas 1985. gada 19. aprīļa Lēmumu Nr. 1018/85/EOTK (OV L 110, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "Otrais kodekss").

15 — Skat. Otrā kodeksa 1. panta 1. punktu.

16 — Komisijas 1985. gada 27. novembra Lēmums Nr. 3484/85/EOTK, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi atbalstam metalurģijai (OV L 340, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Trešais kodekss").

atbalstu metalurģijai neatkarīgi no tā, vai tas [ir] īpašs vai vispārējs atbalsts, nevar uzskatīt par Kopienas atbalstu un līdz ar to par saderīgu ar labu kopējā tirgus darbību, izņemot, ja tie atbilst 2.–5. panta noteikumiem [17]".

33. Minētā kodeksa 6. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Komisiju informē savlaicīgi, lai tā varētu iesniegt savus apsvērumus par projektiem, kuru mērķis ir sniegt vai mainīt atbalstu, kas minēts 2.–5. pantā. To tāpat informē par projektiem, kas paredz piemērot metalurģijas nozarei atbalsta shēmas, par kurām tā jau sniegusi atzinumu uz EKL noteikumu pamata. [..]"

34. Saskaņā ar Trešā kodeksa 6. panta 2. punktu dalībvalstis, teritoriālās vienības vai iestādes, kas izmanto valsts līdzekļus par labu metalurģijas uzņēmumiem, informē Komisiju arī par jebkādiem finanšu intervences plāniem (piemēram, līdzdalību akciju kapitālā, kapitāla dotācijām vai tamlīdzīgiem pasākumiem). Komisija nosaka, vai šīm intervencēm ir atbalsta pazīmes, un, ja nepieciešams, izvērtē to atbilstību Trešā kodeksa 2.–5. panta noteikumiem.

35. Kad 1988. gada 31. decembrī zaudēja spēku Trešais kodekss, stājās spēkā Ceturtais un pēc tam arī Piektais kodekss par atbalstu metalurģijai [18].

36. Tāpat kā Trešais kodekss šie kodeksi bija jāpiemēro visa veida metalurģijas atbalstam, ko finansē dalībvalsts, neatkarīgi no tā, vai tas ir īpašs vai vispārējs atbalsts. Tajos paredzēti identiski procesuālie noteikumi saistībā ar paziņojumiem par finanšu pasākumiem, kurus dalībvalstis gatavojas veikt par labu metalurģijas nozares uzņēmumiem.

37. Kad Komisija uzsāka šo tiesvedību, metalurģijas atbalstam bija jāpiemēro Sestais un pēdējais šajā sērijā kodekss. Tas izveidots ar Komisijas Lēmumu Nr. 2496/96/EOTK [19]. Šo kodeksu piemēroja no 1997. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 22. jūlijam.

17 — Trešā kodeksa 2.–5. pants attiecīgi precizē nosacījumus atbalsta piešķiršanai izpētei un attīstībai, atbalsta piešķiršanai vides aizsardzībai, atbalsta piešķiršanai metalurģijas iekārtu slēgšanai un, visbeidzot, reģionālā atbalsta piešķiršanai investīcijām.

18 — Komisijas 1989. gada 1. februāra Lēmums Nr. 322/89/EOTK, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi atbalstam metalurģijai (OV L 38, 8. lpp.; turpmāk tekstā — "Ceturtais kodekss"), un Komisijas 1991. gada 27. novembra Lēmums Nr. 3855/91/EOTK, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi atbalstam metalurģijai (OV L 362, 57. lpp.; turpmāk tekstā — "Piektais kodekss").

19 — 1996. gada 18. decembra Lēmums, ar kuru noteikti Kopienu noteikumi atbalstam metalurģijai (OV L 338, 42. lpp.; turpmāk tekstā — "Sestais kodekss").

38. Sestā kodeksa 1. pantā ar virsrakstu "Principi" paredzēts:

"1. Valsts atbalstu metalurģijas nozarei, ko finansē dalībvalsts no teritoriālo pašvaldību vai valsts budžeta līdzekļiem, neatkarīgi no tā, vai tas būtu īpašs vai parasts atbalsts, var uzskatīt par Kopienas atbalstu un tādējādi par saderīgu ar kopējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu, ja tas atbilst [atbalsta kodeksa] 2.–5. panta noteikumiem [20].

[..]

3. Atbalstu šī lēmuma izpratnē piešķir tikai pēc 6. pantā paredzēto procesu izpildes, un tas nevar būt pamatā maksājumam pēc 2002. gada 22. jūlija." [Neoficiāls tulkojums]

39. Atbilstoši atbalsta kodeksa 6. pantam ar virsrakstu "Process" par katru projektu, kura mērķis ir piešķirt atbalstu minētā kodeksa 2.–5. panta izpratnē, un par katru projektu, kurā paredzēts valsts līdzekļus pārskaitīt metalurģijas uzņēmumiem, ir jāziņo Komisijai, kas nosaka šo projektu saderīgumu ar kopējo tirgu. Atbilstoši Sestā kodeksa 6. panta 4. punkta pirmajai daļai plānotos pasākumus var īstenot tikai ar Komisijas apstiprinājumu un saskaņā ar tās noteiktiem nosacījumiem.

40. Sestā kodeksa 6. panta 5. punktā paredzēts, ka, ja pēc sākotnējās pārbaudes Komisija uzskata, ka finanšu intervence var būt valsts atbalsts, vai ja Komisija apšauba šī atbalsta saderīgumu ar šī kodeksa noteikumiem, tā informē attiecīgo dalībvalsti un aicina ieinteresētās puses un citas dalībvalstis iesniegt tai savus apsvērumus. Ja, saņēmusi šos apsvērumus un ļāvusi attiecīgajai dalībvalstij uz tiem atbildēt, Komisija konstatē, ka attiecīgais pasākums ir ar minētā kodeksa noteikumiem nesaderīgs atbalsts, tā pieņem lēmumu vēlākais trīs mēnešus pēc šī atbalsta izvērtēšanai vajadzīgās informācijas saņemšanas. Ja dalībvalsts neievēro šo lēmumu, tad piemēro EKL 88. panta noteikumus.

41. Pēc tam, kad EOTKL 2002. gada 23. jūlijā zaudēja spēku, metalurģijas un ogļrūpniecības uzņēmumiem piešķirto atbalstu izvērtē pēc EKL noteikumiem.

20 — Kodeksa 2.–5. pants, attiecīgi, precizē nosacījumus atbalsta piešķiršanai izpētei un attīstībai, atbalsta piešķiršanai vides aizsardzībai, atbalsta piešķiršanai metalurģijas iekārtu slēgšanai, kā arī vispārējo režīmu noteikto reģionālo atbalstu to uzņēmumu labā, kas atrodas Grieķijā.

II — Prāvas rašanās fakti

42. *Salzgitter* ir metalurģijas uzņēmums, kam piemēro EOTK līgumu [21].

A — *Ar ZRFG noteiktie nodokļu pasākumi*

43. *ZRFG* Vācijā tika pieņemts 1971. gada 5. augustā.

44. Pēc pasākumu izvērtēšanas saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu [22] Komisija akceptēja šo likumu, ieskaitot arī tā vēlākos grozījumus. Šis likums tika piemērots visām tautsaimniecības nozarēm. Tātad bija runa par vispārēju atbalsta shēmu, kas neattiecās tikai uz ogļu un metalurģijas nozari. *ZRFG* zaudēja spēku 1995. gadā.

45. Šī likuma 3. pantā bija paredzētas nodokļu atlaides speciālo amortizācijas atskaitījumu un ar nodokli neapliekamo uzkrājumu veidā attiecībā uz ieguldījumiem visos uzņēmumu nodibinājumos, kas atrodas *Zonenrandgebiet*. Speciālo amortizācijas atskaitījumu būtība bija tāda, ka pirmajā gadā vai pirmajos gados, kad tika veikti ieguldījumi uzņēmumos, kā subsidētus ieguldījumus uzņēmumu bilancē varēja ierakstīt lielāku amortizācijas atskaitījumu summu, nekā paredzēts vispārējās tiesību normās. Tas nozīmēja, ka uzņēmumam bija mazāka ar nodokli apliekamā summa un pirmajā gadā vai pirmajos gados pēc ieguldījumu veikšanas tiem radās priekšrocības līdzekļu ietaupījumu veidā. Līdzīgu priekšrocību minētie uzņēmumi baudīja, pateicoties ar nodokli neapliekamiem uzkrājumiem. Tomēr speciālos amortizācijas atskaitījumus un ar nodokli neapliekamos uzkrājumus nevarēja piemērot vienlaicīgi.

46. Šī likuma 3. pantu piemēroja bez izšķirības visām nozarēm, visiem ieguldījumu veidiem, kustamos un nekustamos īpašumos, un visiem uzņēmumiem, nešķirojot pēc lieluma, darbības jomas vai reģistrācijas vietas. Tomēr, lai varētu izmantot šī panta sniegtās priekšrocības, ieguldījumu vietai obligāti bija jābūt *Zonenrandgebiet*.

21 — Saskaņā ar EOTKL 80. pantu uzņēmumi ietilpst Kopienas kompetencē, ja tie veic ražošanas darbības ogļu un tērauda jomā. Šajā lietā *Salzgitter* ražo produkciju, kas noteikta EOTK līguma I pielikumā.

22 — OV 1993, C 3, 3. lpp.

B — *Sestā kodeksa 6. panta 5. punktā paredzētās pārbaudes procesa uzsākšana un apstrīdētā lēmuma pieņemšana*

47. Ar 1999. gada 3. marta vēstuli Komisija — pēc tam, kad *Salzgitter AG* grupas sabiedrības *Preussag Stahl AG* ikgadējās atskaitēs bija atklājusi, ka laikposmā no 1986. gada līdz 1995. gadam tai vairākkārt tika sniegts valsts atbalsts, pamatojoties uz *ZRFG* 3. pantu — informēja Vācijas Federatīvo Republiku par savu lēmumu uzsākt procesu, kas paredzēts Sestā kodeksa 6. panta 5. punktā, attiecībā uz šīs dalībvalstu piešķirto atbalstu *Salzgitter* [23].

48. 2000. gada 28. jūnijā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz EOTKL 4. panta c) punktu un Sesto kodeksu.

49. Saskaņā ar šī lēmuma 1. pantu Komisija konstatēja, ka *Salzgitter* piešķirtais atbalsts saskaņā ar *ZRFG* 3. pantu — speciālie amortizācijas atskaitījumi un ar nodokli neapliekamie uzkrājumi, pamatojoties uz nodokļu bāzi, attiecīgi 484 miljonu un 367 miljonu DEM apmērā — ir uzskatāms par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

50. Saskaņā ar minētā lēmuma 2. un 3. pantu Komisija uzdeva Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt šo atbalstu no *Salzgitter*.

III — Process Pirmās instances tiesā un apstrīdētais spriedums

51. Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kanceleja iesniegts 2000. gada 21. septembrī, *Salzgitter* cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu. Ar Pirmās instances tiesas ceturtās paplašinātā sastāvā palātas priekšsēdētāja 2001. gada 29. marta rīkojumu [24] Vācijas Federatīvajai Republikai tika atļauts iestāties lietā *Salzgitter* prasījumu atbalstam.

52. Savas prasības atbalstam uzņēmums atbalsta saņēmējs izvirzīja astoņus pamatus. Pirmās instances tiesa izskatīja pirmo, otro, trešo un septīto pamatu un daļēji atcēla apstrīdēto lēmumu.

53. *Ar pirmo pamatu Salzgitter* pārmeta Komisijai, ka tā nepareizi kvalificējusi *ZRFG*

23 — OV C 113, 9. lpp.

24 — T-308/00 *Salzgitter*/Komisija (Krājumā nav publicēts).

3. pantā paredzētos speciālos amortizācijas atskaitījumus un ar nodokli neapliekamos uzkrājumus kā valsts atbalstu EOTK līguma nozīmē. Pirmās instances tiesa noraidīja šo pamatu, uzskatot, ka attiecīgais atbalsts ir valsts atbalsts EOTKL 4. panta c) punkta izpratnē.

54. *Ar otro pamatu Salzgitter* pārmeta Komisijai, ka tā kļūdaini interpretējusi EOTKL 4. panta c) punktu un 67. pantu, proti, izvērtējot to piemērošanas jomu. Pirmās instances tiesa noraidīja šo pamatu, atsaucoties uz apstrīdētā sprieduma 103.–118. punktā izklāstīto pamatojumu. Uz Tiesas judikatūras pamata konstatējot abu noteikumu piemērošanas jomu, Pirmās instances tiesa atgādināja, ka EOTKL 4. panta c) punkts un 67. pants attiecas uz divām dažādām jomām, proti, pēdējais minētais pants neattiecas uz valsts atbalstu.

55. Apstrīdētā sprieduma 112.–115. punktā Pirmās instances tiesa uzsvēra, ka neskaidrības Komisijas lēmumu pieņemšanas praksē šo faktu negroza. Apstrīdētā sprieduma 115. punktā tā precizējusi, ka, pat ja, sākot ar Otro kodeksu, turpmākie kodeksi attiecās uz visu atbalstu metalurģijai neatkarīgi no tā, vai tas ir īpašs vai vispārējs atbalsts, šī precizējuma mērķis ir vienīgi atjaunot EOTKL 4. panta c) punkta sākotnējo piemērojamību, jo tas nenošķir dažādus aizliegta atbalsta veidus.

56. Apstrīdētā sprieduma 117. punktā Pirmās instances tiesa nosprieda, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir pamatoti uzskatījusi, ka [šajā gadījumā] bija jāpiemēro EOTKL 4. panta c) punkts, nevis EOTKL 67. pants, un apstrīdētā sprieduma 118. punktā tā ir noraidījusi otro pamatu.

57. *Ar trešo pamatu Salzgitter* pārmeta Komisijai, ka tā pēc pašas ierosmes EOTKL 95. panta izpratnē nav izvērtējusi, vai minēto atbalstuvar atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Pirmās instances tiesa noraidīja šo pamatu, apstrīdētā sprieduma 136.–147. punktā nosprieţot, ka Komisija nav acīmredzami pieļāvusi kļūdu novērtējumā, pārbaudot EOTKL 95. panta piemērošanu.

58. *Ar ceturto un piekto pamatu Salzgitter* pārmeta Komisijai, ka tā ir pieļāvusi kļūdu novērtējumā attiecībā uz atsevišķu investīciju projektu klasifikāciju. *Sestajā pamatā Salzgitter* apgalvoja, ka Komisija tāpat ir pieļāvusi kļūdu novērtējumā, definējot noteicošo diskonta likmi. Pirmās instances tiesa neizvērtēja šos pamatus.

59. *Ar septīto pamatu Salzgitter* uzskatīja, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās drošības principu, uzdodot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt šo atbalstu, kas

pasludināts par nesaderīgu ar kopējo tirgu. Pirmās instances tiesa vispirms apstrīdētā sprieduma 161. punktā nosprieda, ka pieņēmums, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās drošības pamatprasību, šajā gadījumā nav izslēdzams, ja netika paredzēts noilguma termiņš vai ja netika sniegti paziņojumi par minētajiem atbalsta pasākumiem. Sprieduma 163. punktā tā arī uzsvēra, ka, tā kā atbalsta saņēmējs nav Komisijas institucionālais partneris valsts atbalsta jomā, *Salzgitter* nevar būt atbildīgs par to, ka minētais atbalsts iepriekš netika darīts zināms. Sprieduma 165. un 166. punktā Pirmās instances tiesa atgādināja, ka, lai gan Tiesa ir atzinusi, ka atbalsta saņēmējs nevar tiesiski paļauties uz atbalsta likumību, ja šis atbalsts ticis piešķirts, neievērojot procesa noteikumus, *Salzgitter*, aizstāvot atbalsta likumību, šajā lietā neatsaucas uz tiesiskās paļāvības, bet uz tiesiskās drošības principa pārkāpumu, kuru neierobežo nosacījumi, kas ir jāizpilda, lai atbalsta saņēmējam varētu rasties šī tiesiskā paļāvība.

60. Pirmās instances tiesa, apstrīdētā sprieduma 168.–173. punktā aplūkojot Komisijas rīcību saistībā ar pirmajiem trim kodeksiem par atbalstu metalurģijai, šī sprieduma 174. punktā nosprieda:

"[..] nenoteiktība un turpmāka neskaidrība raksturo apstākļus, kas radušies Otrā un Trešā kodeksa [..] pieņemšanas rezultātā un kuros par vainīgu ir atzīstama Komisija, proti:

— Komisijas [1971. gada 4. augusta] lēmumā [(turpmāk — "Komisijas 1971. gada lēmums")] ietvertās atturēšanās celt iebildumus netiešais raksturs, proti, tā ir nepietiekami skaidra;

— minētās netiešās un daļējās atturēšanās celt iebildumus pārprotamais saturs, ciktāl tas skar jautājumu, vai par *ZRFG* 3. panta vēlāku piemērošanu bija jāziņo kā par "projektu" Trešā kodeksa [..] 6. panta izpratnē."

61. Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 176.–179. punktā atzīmēja konkrētos pienākumus, kurus Komisija uzlika metalurģijas uzņēmumiem, lai tie pārvarētu krīzi šajā nozarē. Tiem bija jāpaziņo Komisijas dienestiem attiecīgā informācija par tērauda ražošanu un investīcijām Komisijas ieviestās uzraudzības sistēmas ietvaros. Pirmās instances tiesa šajā sakarā atzīmēja, ka starp dažādajām sistēmām bija tiesiska saikne, un norādīja, ka Komisijai, izskatot uzņēmumu atsūtītos dokumentus, bija jāpārbauda, vai

ražotspējas uzturēšana vai pieaugums nebija neatļautā valsts atbalsta rezultāts. Šajos apstākļos un ņemot vērā *Salzgitter* kopš 1988. gada iesniegto informāciju, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka Komisijai bija jāatklāj un jākonstatē, ka nav sniegti paziņojumi par attiecīgo atbalstu, un attiecīgi jārīkojas. Tā arī atgādināja, ka Komisija 1988. gadā atkārtoti izskatīja *ZRFG* paredzēto atbalsta shēmu un saskaņā ar EK līgumu 1988. gada decembrī pieņēma lēmumu, ka tai nav iebildumu.

62. Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 180. punktā ir secinājusi:

"[..] 174. punktā aprakstītā nenoteiktība un neskaidrība, kā arī Komisijas ilgstošā klusēšana šajā jautājumā, zinot par [*Salzgitter*] saņemtajiem atbalstiem, tādējādi arī — pārkāpjot šai iestādei uzlikto rūpības pienākumu — ir radījusi divdomīgu situāciju, kas Komisijai bija jāizskaidro, pirms tā varēja sākt rīkoties, lai liktu atgūt jau pārskaitīto atbalstu (šajā sakarā skat. Tiesas 1970. gada 9. jūlija spriedumu lietā 26/69 Komisija/Francija, *Recueil*, 565. lpp., 28.–32. punkts)."

šādu izskaidrojumu nav sniegusi, un šī sprieduma 182. punktā secināja, ka Komisija nevarēja, nepārkāpjot tiesiskās drošības principu, pieprasīt laika periodā no 1986. līdz 1995. gadam *Salzgitter* piešķirtā atbalsta atgūšanu.

64. Tāpēc šī sprieduma 183. punktā Pirmās instances tiesa pieņēma septīto pamatu un atcēla apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantu, ciktāl tas attiecas uz Vācijas Federatīvās Republikas pienākumu atgūt no *Salzgitter* nelikumīgi piešķirto atbalstu.

65. Šādos apstākļos Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 184. punktā uzskatīja, ka nav jāspriež par pamatiem, ar kuriem pēc būtības tiek mēģināts panākt atgūstamo summu samazināšanu un pārrēķinu. Turklāt Pirmās instances tiesa noraidīja astoto pamatu, kas attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi apstrīdētajā lēmumā. Tā uzskatīja, ka tiesas kontrole, ko tā veikusi, izvērtējot *Salzgitter* pirmos trīs pamatus, pietiekami apliecina šī pienākuma izpildi no Komisija puses.

IV — Process Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

63. Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 181. punktā konstatēja, ka Komisija

66. Ar pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 23. septembrī, Komisija

iesniedza šo apelācijas sūdzību. Tā prasa atcelt apstrīdēto spriedumu, nosūtīt lietu Pirmās instances tiesai, kā arī piespriest *Salzgitter* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

67. *Salzgitter* prasa noraidīt šo apelācijas sūdzību. Turklāt pakārtotajā apelācijas sūdzībā tā, pirmkārt, prasa atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl Pirmās instances tiesa ir daļēji noraidījusi tā prasību pirmajā instancē, un, otrkārt, atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu. *Salzgitter* prasa Tiesai arī piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

68. Vācijas Federatīvā Republika, kas iestājusies lietā, atbalstot *Salzgitter* atbildes rakstu un pakārtoto apelācijas sūdzību, prasa noraidīt galveno apelācijas sūdzību, atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl Pirmās instances tiesa ir daļēji noraidījusi *Salzgitter* prasību pirmajā instancē, un, visbeidzot, atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu.

69. Par apstrīdēto spriedumu iesniegtās apelācijas sūdzības būtībā ir saistītas ar divām juridiskām problēmām.

70. Galvenajā apelācijas sūdzībā Komisija būtībā apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās drošības principu, uzdodot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt no *Salzgitter* nepamatoti piešķirto atbalstu, ņemot vērā lietas konkrētos apstākļus.

71. Pakārtotajā apelācijas sūdzībā *Salzgitter* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdaini interpretējusi EOTKL 4. panta c) punkta un 67. un 95. panta piemērojamību un jomu, veicot apstrīdētā lēmuma tiesas kontroli. Tā Pirmās instances tiesai pārmet tiesību kļūdu tajā ziņā, ka tā ir uzskatījusi, ka apstrīdētā atbalsta pārbaude ir veicama saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu.

72. Ciktāl pakārtotajā apelācijas sūdzībā uzdotais jautājums ir saistīts ar apstrīdētā lēmuma juridisko pamatojumu, es uzskatu, ka tā ir jāaplūko pirms galvenās apelācijas sūdzības.

V — Par pakārtoto apelācijas sūdzību

73. *Salzgitter* izvirza divus pamatus šīs pakārtotās apelācijas sūdzības atbalstam.

74. Pirmajā pamatā *Salzgitter* apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi saistībā ar apstrīdētā lēmuma likumīgumu pēc būtības. *Salzgitter* apgalvo, ka apstrīdētajā spriedumā Pirmās instances tiesa nepareizi interpretējusi EOTKL 4. panta c) punktu un 67. un 95. pantu.

75. Ar otro pamatu *Salzgitter* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdaini izvērtējusi apstrīdētā lēmuma pamatojumu, ko prasa EOTKL 5. panta otrās daļas ceturtais ievilkums un 15. panta pirmā daļa [25].

A — *Par pirmo pamatu par tiesiski nepareizu EOTKL 4. panta c) punkta un 67. un 95. panta interpretāciju*

76. Pirmais pamats sastāv no trim daļām, kas saistītas ar dažādām tiesību kļūdām, kuras, pēc prasītāja domām, pieļāvusi Pirmās instances tiesa, pirmkārt, saistībā ar EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamību, otrkārt, saistībā ar EOTKL 95. pantā noteikto Komisijas pilnvaru apjomu un, treškārt, attiecībā uz tās lēmumu prakses izklāstu.

1) Par pirmā pamata pirmo daļu, kas saistīta ar nepareizu EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamību

77. Ar pirmā pamata pirmo daļu *Salzgitter* uzskata, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka Komisija nevarēja pamatoti balstīties uz EOTKL 4. panta c) punktu, lai izvērtētu attiecīgo atbalstu [26].

a) Lietas dalībnieku argumenti

78. *Salzgitter* pamato savus argumentus ar Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru nespecifisks atbalsts ogļu un tērauda nozarē neietilpst EOTKL 4. panta c) punkta piemērojamības jomā. Tā min 1960. gada 10. maija spriedumu apvienotajās lietās *Compagnie des hauts fourneaux et fonderies de Givors* u.c./Augstā iestāde [27], iepriekš minēto spriedumu lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde, iepriekš minēto spriedumu lietā Nīderlande/Komisija un 2001. gada 20. septembra spriedumu lietā *Banks* [28]. *Salzgitter* apstrīd arī Komisijas argumentu, ka 1969. gada 10. decembra spriedumā lietā Komisija/Francija [29] noteikts,

25 — EOTKL 5. panta otrās daļas ceturtajā ievilkumā ir noteikts, ka "[Kopiena] dara publiski zināmu savas darbības pamatojumu un realizē pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu [EOTK līguma] noteikumu ievērošanu", un EOTKL 15. panta pirmajā daļā precizēts, ka "[Komisijas] lēmumi, rekomendācijas un paziņojumi ir jāpamato".

26 — Atbildes raksta 97.–112. punkts un pakārtotā apelācijas sūdzība.

27 — No 27/58 līdz 29/58 (*Recueil*, 501. lpp.).

28 — C-390/98 (*Recueil*, I-6117. lpp.).

29 — 6/69 un 11/69 (*Recueil*, 523. lpp.).

ka nespecifisks atbalsts metalurģijas uzņēmumiem jau ir aizliegts ar EOTKL 4. panta c) punktu pirms Pirmā kodeksa pieņemšanas.

79. Vācijas Federatīvā Republika atbalsta *Salzgitter* analīzi, pirmkārt, atsaucoties uz EOTK līguma sistēmu. Tā konstatē, ka nodokļi un subsīdijas, kas attiecās tikai uz oglēm un tēraudu, tika uzskatītas par stingri aizliegtām saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu, bet EOTKL 67. pantu bija paredzēts piemērot tikai vispārējiem valsts pasākumiem. EOTKL 4. panta c) punkta attiecināšana uz nespecifisku atbalstu ogļu un tērauda nozarē ignorē ne tikai daļējo integrāciju, uz kuru balstās EOTK līgums, bet arī atņem 67. pantam jebkādu lietderīgo iedarbību.

80. Otrkārt, Vācijas Federatīvā Republika atsaucas uz EOTKL un EKL piemērojamību. Lai gan EKL noteiktā atbalsta kontrole saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta a)–e) apakšpunktu attiecas tikai uz vispārējiem atbalsta pasākumiem, EOTK līgumā paredzēts kontrolēt tikai tādu atbalstu, kas ir paredzēts ogļu un tērauda nozarei. Līdz ar to, ja tiktu pieļauts, ka EOTKL 4. panta c) punkts attiecas uz vispārīgām atbalsta shēmām, tad tiktu ierobežota EKL piemērojamība un ar EKL 87. pantu Komisijai uzticētās atbrīvojuma pilnvaras.

81. Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka tās piedāvātā interpretācija nevājinot Komisijas kontroli pār valsts atbalstu, jo sekas, kas ogļu un tērauda nozarē radīšoties no vispārējām atbalsta shēmām, tikšot izvērtētas saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu, kā arī EOTKL 67. pantu.

82. Ņemot vērā šos dažādos faktus, Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka Komisijas aizstāvētā juridiskā koncepcija, sākot ar Trešo kodeksu, esot kļūdaina un ka minētā kodeksa noteikumi esot nesavietojami ar EOTKL 4. panta c) punktu un 67. pantu.

83. Komisija būtībā apgalvo, ka EOTKL 67. pants neattiecas uz valsts atbalstu. Šie noteikumi attiecoties tikai uz tādiem vispārējiem pasākumiem, ko dalībvalstis var noteikt savas ekonomiskās un sociālās politikas ietvaros, vai uz nozaru pasākumiem, kas nav tieši saistīti ar ogļu un tērauda nozari. EOTKL 4. panta c) punkts savukārt attiecoties uz nespecifisku atbalstu kopējā ogļu un tērauda tirgū.

b) Vērtējums

84. Ar sava pirmā pamata pirmo daļu *Salzgitter* aicina Tiesu spriest par EOTKL

4. panta c) punkta un 67. panta attiecīgo piemērojamību un apjomu. Kā jau es norādīju, Tiesai tiek uzdots jautājums, vai EOTKL 4. panta c) punkts ir piemērojams atbalstam, kas piešķirts metalurģijas uzņēmumam, kad tas ietilpst vispārējā atbalsta shēmā, kuru Komisija iepriekš apstiprinājusi uz EKL pamata, vai arī uz šo pasākumu attiecas EOTKL 67. pants.

85. Jāatgādina, ka šajā lietā vispārējo atbalsta shēmu, kuru Vācijas Federatīvā Republika pieņēma saskaņā ar *ZRFG*, Komisija 1971. gadā atļāva uz EKL 87. un 88. panta pamata. Kā izriet no Pirmās instances tiesas izklāstītajiem faktiem, Komisija akceptēja jaunākos grozījumus šajā likumā kā valsts atbalstu, kas ir saderīgs ar EKL.

86. Piemērojot šo vispārējo atbalsta shēmu, Vācijas Federatīvā Republika piešķīra atbalstu *Salzgitter*. Šim uzņēmumam, es atgādinu, piemērojams EOTK līgums. Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka no 1986. līdz 1995. gadam [30] izmaksātais atbalsts ir nesaderīgs ar kopējo ogļu un tērauda tirgu saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu. Tiesai tiek uzdots jautājums, ciktāl attiecīgais atbalsts ietilpst noteikuma piemērošanas jomā.

87. Šajā procesā tiek aizstāvēti divi viedokļi.

88. Pirmais, Komisijas viedoklis, ir tāds, ka EOTKL 4. panta c) punkts jāinterpretē burtiski. Šie noteikumi attiecas uz visa veida atbalstu, ko var saņemt ogļu un tērauda nozares uzņēmumi.

89. Otrais viedoklis, ko aizstāvēja *Salzgitter* un Vācijas Federatīvā Republika, ir tāds, ka EOTKL 4. panta c) punkts jāinterpretē šauri. Tas attiecoties tikai uz specifisku atbalstu par labu ogļu un tērauda nozares uzņēmumiem, respektīvi, uz atbalstu, kuru uzņēmumi saņem tieši vai galvenokārt tāpēc, ka darbojas ogļu un tērauda nozarē. Turpretim šie noteikumi neesot jāpiemēro atbalstam, ko ogļu un tērauda nozares uzņēmumiem piešķir vispārēja vai reģionāla atbalsta shēmu ietvaros. Šo shēmu saderība tomēr jāizvērtē pēc EOTKL 67. panta, aplūkojot to kopsakarā ar EKL 87. un 88. pantu.

30 — 1986. gads ir laiks, no kura Trešajā kodeksā ir noteikts pienākums paziņot atbalstu, kas piešķirts metalurģijas uzņēmumiem. 1995. gads ir *ZRFG* beigšanās laiks.

90. Pretēji *Salzgitter* un Vācijas Federatīvās Republikas apgalvojumiem uzskatu, ka atbalsta izvērtējums jāveic, piemērojot EOTKL 4. panta c) punktu.

91. Pirms es izklāstu pamatojumu, kas liek man aizstāvēt šo tēzi, vispirms raksturošu šī jautājuma kontekstu, lai labāk izprastu EOTK līguma sistēmu. Šī izklāsta ietvaros es vispirms aplūkošu EOTKL 4. un 67. panta piemērojamību un jomu. Pēc tam norādīšu uz ģenerāladvokātu secinājumiem par minēto noteikumu piemērojamību. Visbeidzot, es precizēšu Komisijas izveidotā valsts atbalsta kontroles sistēmas robežas EOTK līguma ietvaros.

92. Pēc tam, ņemot vērā manis izklāstītos faktus, izskaidrošu, kāpēc uzskatu, ka attiecīgā atbalsta vērtējums jāveic, piemērojot EOTKL 4. panta c) punktu.

i) Jautājuma konteksts

— EOTK līguma noteikumi

93. No EOTKL 4. un 67. panta nav skaidrs, vai atbalsta saderīgums, kā tas ir šajā lietā, ir jāizvērtē pēc viena vai otra noteikuma. To interpretācija ir vēl jo delikātāka, jo EOTKL ietvaros neeksistē noteikumu projekti vai citi visiem līguma parakstītājiem kopīgi dokumenti, ko varētu interpretēt [31]. Tātad ir jāatsaucas uz šī līguma ievirzi un mērķiem.

94. Vispirms jāatgādina, ka EOTK līgums panāca tikai daļēju ekonomikas integrāciju, izveidojot ierobežotu kopējo tirgu ogļu un tērauda nozarē.

95. Šī līguma ietvaros dalībvalstis atteicās no savas kompetences saistībā ar kopējā ogļu un tērauda tirgus izveidi un funkcijām. Toties tās saglabāja atbildību par vispārējo tautsaimniecisko politiku, kā tas norādīts EOTKL 26. pantā [32].

31 — Skat. Reuter, P. La Communauté européenne du charbon et de l'acier", it īpaši Roberta Šūmana priekšvārdu, *Librairie générale du droit et de jurisprudence*, Parīze, 1953. Skat. arī Francijas delegācijas ziņojumu saistībā ar Līgumu un Konvenciju, kas parakstīta Parīzē 1951. gada 18. aprīlī, "Valstu darbība un konkurences apstākļi" ("Action des États et conditions de la concurrence"), op. cit., III nodaļa, 111.–116. lpp.

32 — EOTKL 26. panta pirmajā daļā precizēts, ka "Padome realizē pilnvaras [..] līgumā paredzētajos gadījumos un veidā, lai it īpaši saskaņotu [Komisijas] darbību ar valdību, kas ir atbildīgas par valsts vispārējo ekonomisko politiku, darbību". Skat. šajā sakarā 1956. gada 23. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās 7/54 un 9/54 *Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises*/Augstā iestāde (*Recueil*, 53. un 96. lpp.).

96. Konkurenci ogļu un tērauda tirgū var ietekmēt divējādi. Tā var ciest no dalībvalstu pasākumiem, kas īpaši un konkrēti attiecas uz ogļu un tērauda nozari, piemēram, uzņēmumiem piešķirtām subsīdijām vai valsts atbalsta. To var arī negatīvi ietekmēt traucējumi, kas izriet no vispārējas politikas pasākumu nevienādības, kas rodas, dalībvalstīm īstenojot savu saglabāto kompetenci.

97. EOTK līgumā tātad ir paredzētas divas atšķirīgas rīcības iespējas pret konkurences traucējumiem: EOTKL 4. panta c) punkts un 67. pants.

EOTKL 4. panta c) punkts

98. EOTKL 4. panta c) punkts principā aizliedz valsts atbalstu kopējā ogļu un tērauda tirgū, ja tas var traucēt īstenot vienu no galvenajiem šī līguma mērķiem, proti, ieviest brīvas konkurences apstākļus.

99. Saskaņā ar šo noteikumu ar kopējo ogļu un tērauda tirgu nav saderīgas un tādējādi EOTKL noteiktajos apstākļos Kopienā ir aizliegtas "valstu piešķirtas subsīdijas un atbalsts vai īpašie valstu uzliktie nodokļi neatkarīgi no to formas".

100. EOTKL 4. panta c) punkts ir formulēts stingri. Tiesa ļoti drīz konstatēja, ka tas nav "vispārīgs" [33] un atzina, ka tas ir piemērojams uzreiz [34]. Šis pants attiecas uz dalībvalstu tiešu intervenci kopējā ogļu un tērauda tirgū, un tajā paredzēts skaidrs un vienkāršs aizliegums, kura pārkāpums uzreiz nozīmē, ka attiecīgā dalībvalsts nav ievērojusi EOTKL.

101. Minētie noteikumi aizliedz jebkādu atbalstu, neparedzot nekādus ierobežojumu, proti, šis atbalsts uzskatāms par nesaderīgu ar kopējo ogļu un tērauda tirgu, un atšķirībā no EKL 87. panta 1. punkta situācijas nav jākonstatē, vai tas skar tirdzniecību starp dalībvalstīm vai arī tas traucē konkurencei vai rada šādu traucējumu draudus [35].

33 — Iepriekš minētais spriedums lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde (42. punkts).

34 — Iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises*/Augstā iestāde (91. punkts).

35 — 2004. gada 15. jūlija spriedums lietā C-501/00 Spānija/Komisija (Krājums, I-6717. lpp., 129. punkts un tajā minētā judikatūra).

102. Turklāt no EOTKL 4. panta c) punkta izriet, ka EOTKL nenošķir nedz individuālu atbalstu no atbalsta shēmām, nedz arī specifisku vai nespecifisku atbalstu ogļu un tērauda nozarē.

103. Tomēr, kā tas tiks parādīts vēlāk, šajos noteikumos paredzētais aizliegums nenozīmē, ka ikviens valsts atbalsts, ko piešķir kopējā ogļu un tērauda tirgū, būtu uzskatāms par nesaderīgu ar EOTK līguma mērķiem. Atbilstoši līguma ievirzei, EOTKL 4. panta c) punkts neliedz Komisijai izņēmuma kārtā uz EOTKL 95. panta pirmās un otrās daļas pamata atļaut valsts atbalstu, lai atbilstoši EOTK līguma mērķiem rīkotos neparedzētās situācijās.

105. Šie noteikumi dalībvalstij, kura nosaka pasākumus, kuri var jūtami ietekmēt konkurences apstākļus ogļu un tērauda rūpniecībā, liek paziņot par tiem Komisijai. Ja šie pasākumi rada kaitējumu ogļu un tērauda uzņēmumiem, kas darbojas šīs vai citas dalībvalsts tirgū, Komisija, apspriedusies ar Konsultatīvo komiteju un Padomi, var atļaut tiem piešķirt atbalstu — šī atbalsta apmērs, nosacījumi un ilgums ir nosakāms, vienojoties ar Komisiju, vai arī nosūtīt minētajai dalībvalstij ieteikumus šīs negatīvās ietekmes novēršanai, iesakot tādus pasākumus, ko tā uzskata par vispiemērotākajiem šīs valsts ekonomiskai stabilitātei.

106. Tiesa ļoti agri sāka interpretēt šo noteikumu šauri. Tā uzskatīja, ka EOTKL 67. pants koriģē EOTKL panāktās daļējās integrācijas sekas.

EOTKL 67. pants

104. EOTKL 67. panta mērķis ir politiski koordinēt dalībvalstis. Ar to paredzēts labot konkurences traucējumus, kuri izriet no vispārējas politikas pasākumu nevienādības, kas rodas, dalībvalstīm īstenojot savu saglabāto kompetenci, un kas var negatīvi ietekmēt Kopienas kopējo ogļu un tērauda tirgu.

107. Tā iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises*/Augstā iestāde Tiesa nosprieda, ka EOTKL 67. pants ir "kompensējošs pasākums", kas ļauj novērst konkurences traucējumus, ko nav novērsuši līguma noteikumi, un līdz ar to neļaut, ka šie traucējumi [..], kas saglabājušies kopējā tirgus organizācijā, apdraudētu šī līguma 2. panta uzdevumus,

kuri Kopienai uzticēti "saskaņā ar dalībvalstu vispārējo tautsaimniecisko ievirzi" [36].

108. Turklāt iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Compagnie des hauts fourneaux et fonderies de Givors* u.c./Augstā iestāde Tiesa nosprieda, ka EKL 67. pantā paredzēti tikai "drošības pasākumi" pret valsts pasākumiem, kas nav tieši un nepastarpināti saistīti ar rūpniecības nozarēm. Šie drošības pasākumi paredz tikai "kompensēt trūkumus ekonomikā, kuri kopējā tirgū rodas no valsts pasākumiem, kurus [Komisija] nespēj tieši likt pārtraukt" [37].

109. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde Tiesa nošķīra EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamību un jomu, uzskatot, ka tie attiecas uz "divām atšķirīgām jomām" [38]. Kopienu tiesa uzskatīja, ka EOTKL 67. pants nevar attiekties uz tiem pašiem pasākumiem, kurus jau atcēlis un aizliedzis EOTKL 4. panta c) punkts, un tam ir divi iemesli.

110. Pirmais ir saistīts ar EOTK līguma lietderīgās iedarbības principu. Tiesa uzsver, ka, ja dalībvalstu piešķirtais atbalsts, ko atcēlis un aizliedzis EOTKL 4. panta c) punkts, ir pieļaujams uz EOTKL 67. panta pamata (neskarot Komisijas ieteiktos pasākumus), tad, pēc Tiesas domām, EOTKL 4. panta aizlieguma apjoms būtu ievērojami samazināts.

111. Otrs ir saistīts ar dažādajiem līdzekļiem, kas ir Komisijas rīcībā, lai īstenotu EOTKL 67. pantu. Pretēji EOTKL 4. pantam, kas piešķir Kopienai ekskluzīvu kompetenci, šis pants piešķir Komisijai tikai pilnvaras "sniegt ieteikumus".

112. Visbeidzot, Pirmās instances tiesa nesenākā, 2001. gada 5. jūnija spriedumā lietā *ESF Elbe Stahlwerke Feralpi*/Komisija [39] atgādināja, ka EOTKL 67. pants "attiecas tikai uz priekšrocībām, kas metalurģijas uzņēmumiem rodas, piemērojot valsts likumus vai normatīvos aktus, kuri ir saistīti ar attiecīgās dalībvalsts ekonomiku kopumā, nevis uz valsts subsīdijām, kuras piešķir tieši ogļu un tērauda nozarei, vai, kā tas ir šajā lietā, konkrētam metalurģijas uzņēmumam, jo

36 — 97. lpp. Šī lieta ir saistīta ar maksājumu cietajam kurināmajam, kas nav paredzēts lietošanai mājsaimniecībā. Tiesa konstatēja, ka šis maksājums vienādā mērā attiecās uz visiem ražotājiem un nevarēja tika uzskatīts par tādu, kas specifiski un ekskluzīvi attiecās uz ogļu un tērauda sektoru.

37 — 526. lpp.

38 — 47. lpp.

39 — T-6/99 (*Recueil*, II-1523. lpp.).

uz šādu atbalstu attiecas [EOTKL] 4. panta c) punkts" [40].

113. No šīs judikatūras izriet, ka EOTKL 67. panta mērķis ir ļaut Komisijai akceptēt kompensējošus vai "drošības" pasākumus par labu metalurģijas uzņēmumiem, kad tie nonākuši grūtībās sakarā ar vispārējiem tautsaimnieciskiem pasākumiem.

— Ģenerāladvokātu secinājumi par EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamību

114. Izskatot ģenerāladvokātu secinājumus, man kļuva skaidras grūtības, kas pastāv, nodalot EOTKL 4. panta c) punktu un 67. pantu.

115. Ģenerāladvokāti Lagrānžs, Rēmers un Hēlhuds [*Geelhoed*] visi ir vienisprātis, ka EOTKL 4. panta c) punkts attiecas tikai uz speciālajām subsīdijām, kuras skar tikai ogļu un tērauda nozari, un ka vispārīgu likumu priekšrocības jāizvērtē EOTKL 67. panta kontekstā [41].

116. Ģenerāladvokāts Lagrānžs secinājumos, kas nolasīti 1960. gada 5. novembrī lietā, kurā pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde, ir spriedis, ka nav iespējams "pilnībā izslēgt no dalībvalstu kompetences visu, kas šādos likumos pilnībā vai daļēji attiecas uz [EOTK] rūpniecības nozarēm". Viņaprāt, tā būtu "pārmērīga EOTK darbību paplašināšana jomā, kurā ir paredzēta dalībvalstu kompetence". Lai nošķirtu EOTKL 4. panta c) punkta pasākumus no EOTKL 67. panta pasākumiem, ģenerāladvokāts Lagrānžs ierosināja piemērot kritēriju, kas saistīts "ar pasākuma reālo priekšmetu". Lai ilustrētu šo tēzi, viņš izraudzījies piemēru no likumu normām, ar kurām tiek grozīts sociālās apdrošināšanas finansējums un paredzēti īpaši noteikumi dažām profesijām (piemēram, kalnrūpniecībā). Viņaprāt, šādus pasākumus nevarētu *a priori* uzskatīt par atbalstu vai subsīdijām, ko aizliedz EOTKL 4. panta c) punkts. Tā kā šī pasākuma mērķis ir sociāls un īpašu finansējuma noteikumu pieņemšanu noteiktām profesijām pamato leģitīmi mērķi, kas saistīti ar vispārējiem likumu mērķiem, tie paliek

40 — 85. punkts.

41 — Šī tēze arī ir aizstāvēta daļā doktrīnas. Skat. it īpaši Reuter, P., op. cit. (194. un 195. lpp.), kā arī Mertens de Wilmars, J. Aides CECA et aides CEE: Aspects juridiques d'une convergence économique", *Du droit international au droit de l'intégration, Liber amicorum en l'honneur de Pierre Pescatore*, Nomos, Bāden-Bādene, 1987, 421. lpp.

dalībvalstu kompetencē, un uz tiem attiecas tikai EOTKL 67. pants [42].

117. Ģenerāladvokāts Rēmers savukārt savos 1971. gada 10. jūnijā nolasītajos secinājumos lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Nīderlande/Komisija, uzskatīja, ka EOTKL autoru mērķis nevarēja būt EOTKL 4. panta c) punktā paredzētā aizlieguma absolutizēšana.

118. Pirmkārt, tā kā subsīdijas ir bieži lietots ekonomikas, sociālās un rūpnieciskās politikas instruments, nebūtu piemēroti pilnībā atņemt ogļu un tērauda rūpniecībai priekšrocības, ko tai rada valsts pasākumi vispārējo tautsaimniecisko likumu ietvaros, un uzskatīt, ka attiecībā uz šo rūpniecības nozari pastāv kategorisks subsīdiju aizliegums. Šāda sistēma būtiski pavājinātu vispārējo dalībvalstu tautsaimnieciskās politikas kompetenci.

119. Otrkārt, piemērot EOTKL 37. pantu un 95. panta 1. daļu, kas ļauj mīkstināt EOTKL 4. panta c) punktā norādīto aizliegumu, nozīmētu piemērot smagnēju procesu (piekrišanu no Padomes, kas lemj vienprātīgi, apspriedusies ar Konsultatīvo komiteju), un tam būtu vajadzīgi grūti sasniedzami apstākļi (būtiski un pastāvīgi ekonomikas traucējumi).

120. Visbeidzot, ja tiktu atzīts, ka EOTKL 4. panta c) punkts attiecas uz visa veida atbalstu metalurģijas uzņēmumiem, tas kaitētu harmoniskai Kopienu attīstībai, jo arī EKL noteikumos par atbalstu paredzētas būtiskas atkāpes no subsīdiju aizliegumiem, ņemot vērā dalībvalstu kompetenci, kuru tās sev rezervējušas.

121. Visbeidzot, ģenerāladvokāts Hēlhuds secinājumos, kas nolasīti 2001. gada 8. februārī lietā, kurā pasludināts spriedums apvienotajās lietās *Moccia Irme* u.c./Komisija [43], ir spriedis, ka, ņemot vērā Tiesas judikatūru [44], EOTKL 4. panta c) punkta aizliegumam ir tikai divi ierobežojumi. Pirmais izriet no tā, ka pasākumam jāietilpst "to

42 — Otrkārt, ģenerāladvokāts Lagrānžs uzskata, ka ir pierādīts, ka attiecīgā pasākuma mērķis nav sociāls, bet ekonomisks, un ietver gan maksājumu uzlikšanu uzņēmumiem, kas tiem normālos apstākļos netiktu uzlikti, gan atbrīvošanu no maksājuma, kas tiem normālos apstākļos būtu jāmaksā; šis pasākums bija speciāls maksājums vai subsīdija, ko aizliedz EOTKL 4. panta c) punkts.

43 — 2001. gada 21. jūnija spriedums apvienotajās lietās no C-280/99 P līdz C-282/99 P (*Recueil*, I-4717. lpp.).

44 — Ģenerāladvokāts Hēlhuds atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Groupement des industries sidérurgiques luxembourgeoises*/Augstā iestāde un uz iepriekš minēto spriedumu lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde.

subsīdiju vai tā atbalsta kategorijā, ko piešķir dalībvalstis", bet otrais no tā, ka "tam *specifiski un ekskluzīvi* jābūt adresētam tikai ogļu un tērauda nozarei" [45].

— EOTK valsts atbalsta kontroles sistēmas izveide

122. Neraugoties uz principiālo valsts atbalsta aizliegumu, kas noteikts EOTKL 4. panta c) punktā, Komisija nolēma ieviest sistēmu, kas ļauj piešķirt valsts atbalstu metalurģijai, lai tiktu galā ar krīzes situāciju, kas šajā nozarē valda jau no 70. gadu beigām. Šīs sistēmas darbība bija jāsaskaņo ar EK līgumā iedibināto valsts atbalsta kontroles sistēmu.

Kodeksi par atbalstu metalurģijai

123. EOTK līgumā noteiktie principi un rīcības līdzekļi atbilda tā parakstīšanas laika situācijai. Pirmkārt, to mērķis bija panākt ražošanas pieaugumu un nodrošināt EOTK produktu lietotājiem nediskriminējošu pieeju [46]. Šī skaidrā ievirze izskaidro kopējā ogļu un tērauda tirgus darbības noteikumu stingrību, proti, vispārēju valsts subsīdiju un atbalsta aizliegumu, pienākumu publicēt cenu skalas un transporta tarifus, kā arī jebkādas diskriminācijas aizliegumu.

124. Šī pirmā integrācijas kopiena tomēr bija fundamentāli dinamiska. Daži EOTK līgumā paredzētie tirgus noteikumi bija jāpielāgo politiskām vajadzībām, lai galvenokārt risinātu ogļu un tērauda nozares ekonomikas strukturālās problēmas [47].

125. Lai apmierinātu metalurģijas nozares pārstrukturēšanas vajadzības, Komisija balstījās uz EOTKL 95. panta pirmo un otro daļu, ieviešot Kopienas sistēmu, kas stingri ierobežotos gadījumos atļauj piešķirt valsts atbalstu metalurģijas uzņēmumiem [48]. Kā

45 — Skat. it īpaši šo secinājumu 29.–41. punktu (mans izcēlums).

46 — Skat. EOTKL 2.–4. pantu.

47 — Vairāki komentētāji ir kritizējuši atšķirību starp EOTK līguma normas "statisko" raksturu un visu laiku mainīgo ekonomikas pasauli. Skat. it īpaši Much, W. Principales tendances de l'évolution du droit de la Communauté européenne du charbon et de l'acier", *Rivista di diritto europeo*, Roma, 1965, 3. un 13. lpp.

48 — Es atgādinu, ka EOTKL 95. pantā paredzēti dažādi EOTK līguma juridiskās adaptēšanas mehānismi gadījumos, kad teksts nevar tikt ņemts vērā bez līguma grozīšanas, kas netieši nosaka ratifikāciju no dalībvalstu puses saskaņā ar to konstitucionālajām tradīcijām. Skat. saistībā ar judikatūru par EOTKL 95. panta piemērošanu it īpaši 2000. gada 23. novembra spriedumu lietā C-1/98 P *British Steel*/Komisija (*Recueil*, I-10349. lpp., 40. punkts).

jau es norādīju, saskaņā ar šo pantu Komisijas iedibinātā sistēma izpaudās kā vispārēji lēmumi, ko sauca par "kodeksiem par atbalstu metalurģijai".

126. Saskaņā ar šiem kodeksiem, ievērojot noteiktus nosacījumus un saņemot Komisijas atļauju, bija atļautas atkāpes no EOTKL 4. panta c) punktā noteiktā principiālā aizlieguma, proti, atbalsts noteiktām kategorijām, kas kodeksos bija izsmeļoši uzskaitītas. Tātad Tiesa uzskata, ka šie kodeksi jāinterpretē šauri [49]. To piemērošana ir arī ierobežota laikā, jo tajos ir izklāstīti metalurģijas nozares pielāgošanas noteikumi atbilstoši EOTK līguma mērķiem, pamatojoties uz vajadzībām noteiktā laikposmā [50].

127. Pirmajā kodeksā ir precizējums, kas attiecībā uz šo tiesvedību ir īpaši izceļams. Saskaņā ar tā 1. pantu šis kodekss attiecas tikai uz ogļu un tērauda nozares uzņēmumiem piešķirtu atbalstu. Atbilstoši šim kodeksam vispārējas un reģionālas atbalsta shēmas Komisija turpina kontrolēt saskaņā ar EOTKL 67. pantu un EKL 87. un 88. pantu [51].

Vēlākos metalurģijas atbalsta kodeksos paredzēta atšķirīga kontroles kārtība, jo tajos visa veida izņēmuma kārtā atļautā atbalsta kategorijas aplūkotas vienādi, proti, viena EOTK līguma procesa ietvaros.

128. Atbalstam, kas kodeksos minētajās kategorijās neietilpst, tātad piemēro tikai un vienīgi EOTKL 4. panta c) punktu. Šim atbalstam tomēr var piemērot individuālu atkāpi no minētajos noteikumos paredzētā aizlieguma, ja Komisija savas diskrecionārās varas ietvaros atbilstoši EOTKL 95. pantam uzskata, ka šāds atbalsts ir vajadzīgs, lai sasniegtu EOTK līguma mērķus [52].

EK un EOTK atbalsta shēmu k oordinācija

129. Jautājums, uz kuru jārod atbilde, atspoguļo arī grūtības, ko rada divu tiesību sistēmu, proti, EKL un EOTKL, līdzāspastāvēšana. EK straujā attīstība un tās ietvaros izstrādātie konkurences noteikumi visdažādākajās

49 — Šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Moccia Irme* u.c./Komisija (40. punkts) un Pirmās instances tiesas 1997. gada 25. septembra spriedumu lietā T-150/95 *UK Steel Association*/Komisija (*Recueil*, II-1433. lpp., 114. punkts).

50 — 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija (*Recueil*, I-7869. lpp., 120. punkts).

51 — Pirmā kodeksa ceturtais apsvērums.

52 — Skat. it īpaši 1996. gada 3. maija rīkojumu lietā C-399/95 R Vācija/Komisija (*Recueil*, I-2441. lpp., 20. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā Spānija/Komisija (153.–155. punkts).

tautsaimniecības jomās rada kopēju interešu zonu pārklāšanos. Divu kopienu līdzāspastāvēšana ir radījusi jautājumu par to valsts atbalsta kontroles mehānismu koordināciju.

130. Abas kopienas, kā arī Eiropas Atomenerģijas kopiena, ir vienas būves elementi. EKL, EOTKL un EAEKL noteikumi jāinterpretē un jāpiemēro, ņemot vērā kopējo mērķi, proti, tā, it kā tie ietilptu vienā tiesību sistēmā, kuras mērķis ir pilnīga ekonomikas integrācija. Tomēr ir jāraugās, lai tiktu ievērota katra līguma noteikumu specifika, ja tie to paredz.

131. Attiecībā uz EOTK līgumu šis noteikums ir skaidri un nepārprotami izklāstīts EKL 305. panta 1. punktā. Tajā ir teikts, ka "[EK] līgums neietekmē Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstu tiesībām un pienākumiem [..], un tajā līgumā ietvertos noteikumus par ogļu un tērauda kopējā tirgus darbību".

132. Tiesa vairākkārt ir spriedusi, ka EOTKL noteikumi un visi pārējie noteikumi, kas pieņemti, lai piemērotu šo līgumu, neraugoties uz EKL stāšanos spēkā, saglabā savu piemērošanas jomu [53]. No pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka EKL noteikumus piemēro tikai pakārtoti, kad nav specifisku noteikumu EOTK līgumā [54].

133. Konkrētāk, attiecībā uz valsts atbalsta kontroli Tiesa nosprieda, ka EOTK līgumā paredzēti specifiski noteikumi un līdz ar to no EKL atvasinātie noteikumi nav jāpiemēro.

134. Tā Tiesa iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija nosprieda, ka "[EOTKL] 4. panta c) punkta noteikumu un [EKL] [88. panta] 1. punkta noteikumu skaidrās formulējuma atšķirības ir pietiekamas, lai konstatētu, ka saistībā ar valsts atbalstu dalībvalstis nav vēlējušās piemērot tādus pašus noteikumus un tādas pašas pilnvaras Kopienai" [55].

53 — Skat. it īpaši Tiesas 1982. gada 6. jūlija spriedumu apvienotajās lietās no 188/80 līdz 190/80 Francija, Itālija un Apvienotā Karaliste/Komisija (*Recueil*, 2545. lpp., 30. un 31. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas spriedumu lietā T-37/97 *Forges de Clabecq*/Komisija (*Recueil*, II-859. lpp., 132. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 — Skat. it īpaši saistībā ar regulējumu par importa vai eksporta maksājumu atmaksu 1987. gada 15. decembra spriedumu lietā 328/85 *Deutsche Babcock Handel* (*Recueil*, 5119. lpp., 6.–14. punkts).

55 — 102. punkts.

135. Tiesa šo analīzi apstiprināja iepriekš minētajā spriedumā lietā Spānija/Komisija. Šajā lietā Spānijas Karaliste pārmeta Komisijai, ka tā vērtējusi, vai dalībvalsts noteikumi par uzņēmumu nodokli ir saderīgi ar EOTKL 4. panta c) punktu [56]. Šie noteikumi, kas bija spēkā pirms Spānijas Karalistes pievienošanās Eiropas Kopienām, ļāva piedāvāt uzņēmumiem nodokļu atvilkumus par to izdevumiem un ieguldījumiem ārzemēs. Pēc tam, kad to bija brīdinājuši [valsts atbalsta] saņēmēja konkurenti, Komisija uzsāka procesu, lai pārbaudītu šī apstrīdētā atbalsta saderību tikai ar EOTK līguma noteikumiem. Pretēji EKL EOTKL nebija definēts "esošā atbalsta" jēdziens. Konstatējusi, ka attiecīgais nodokļu atvilkumu režīms var radīt priekšrocības metalurģijas uzņēmumiem, Komisija nolēma, ka jebkāds saskaņā ar Spānijas Karalistes likumiem piešķirtais atbalsts EOTK metalurģijas uzņēmumiem saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu ir nesaderīgs ar kopējo ogļu un tērauda tirgu.

136. Ar savu prasību Spānijas Karaliste apgalvoja, ka, izslēdzot metalurģijas uzņēmumus no attiecīgā likuma priekšrocību baudītāju loka, tiekot pārkāpts uzņēmumu nediskriminācijas princips. Tiesa nosprieda, ka šis pamats ir nepamatots, jo "metalurģijas uzņēmumi, uz kuriem attiecas specifiski EOTK līguma noteikumi, neatrodas tādā pašā situācijā kā citi uzņēmumi" [57].

137. Ņemot vērā šo judikatūru, uzņēmums, kas nodarbojas ar ražošanu, uz kuru attiecas EOTK līgums, neatrodas tādā pašā situācijā kā citi uzņēmumi, uz kuriem attiecas EKL. Tas izriet no specifiskiem EOTK līguma noteikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt labu kopējā ogļu un tērauda tirgus darbību un risināt strukturālās problēmas. Pat ja EKL paredzēta daudz elastīgāka valsts atbalsta kontroles sistēma nekā EOTKL, uz šiem uzņēmumiem tik un tā attiecas specifiskie EOTKL noteikumi [58].

138. Secinājumi, ko no iepriekš minētajiem elementiem šīs lietas labā var izdarīt, ir šādi.

56 — Šīs lietas priekšmets bija prasība atcelt tiesību aktu, ko bija cēlusi Spānijas Karaliste pret Komisijas 2000. gada 31. oktobra Lēmumu Nr. 2001/168/EOTK par Spānijas tiesību aktiem par uzņēmuma ienākuma nodokli (OV 2001, L 60, 57. lpp.).

57 — 127. punkts. Skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Forges de Clabecq*/Komisija (132. punkts).

58 — EKL 87. pantā patiešām ir aizliegts valsts atbalsts. Tomēr uz šo aizliegumu uzreiz attiecas ne tikai dažādas atkāpes, bet turklāt šim aizliegumam kā tādam nav, neskatoties uz tā principu un vispārēju formulējumu, absolūta aizlieguma rakstura kā EOTK līguma tekstam, tāpēc tā divējādā rakstura dēļ ir jārunā, pirmkārt, par atbalstu, kas traucē vai apdraud traucēt konkurenci, un, otrkārt, par atbalstu, kas ir labvēlīgs pret noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktu produkciju.

— EOTKL paredzēta specifiska metalurģijas uzņēmumiem piešķirta valsts atbalsta kontroles sistēma, kas ir pielāgota kopējā ogļu un tērauda tirgus darbības apstākļiem. Šī sistēma ir noteikta EOTKL 4. panta c) punktā, kā arī dažādajos kodeksos par atbalstu metalurģijai. Saskaņā ar EKL 305. panta 1. punktu un, ņemot vērā Tiesas pastāvīgo judikatūru, EKL noteikumus piemēro pakārtoti.

tautsaimnieciskās politikas ietvaros. Kopš stājies spēkā EK līgums, 67. pantu piemērojot, jāņem vērā EK valsts atbalsta kontroles sistēma.

139. Iezīmējis šīs diskusijas robežas, es izskaidrošu, kāpēc, manuprāt, Pirmās instances tiesa varēja spriest, ka attiecīgā atbalsta pārbaude bija jāveic pēc EOTKL 4. panta c) punkta.

— Saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu atbalsts, ko piešķir metalurģijas uzņēmumiem, nav saderīgs ar kopējo ogļu un tērauda tirgu, ja vien uz to neattiecas izņēmumi, ko skaidri paredz un pienācīgi akceptē Komisija ar kodeksiem par atbalstu metalurģijai [59].

ii) Piedāvātais risinājums

140. Jāatgādina, ka šajā lietā atbalsts ir individuāls atbalsts, kas piešķirts metalurģijas uzņēmumam saskaņā ar sistēmu, kuru Komisija iepriekš akceptējusi uz EK līguma pamata.

— Ciktāl EOTK līgums īsteno tikai daļēju integrāciju, EOTKL 67. pants ļauj Komisijai paredzēt kompensējošus pasākumus par labu metalurģijas uzņēmumam, kad to negatīvi ietekmē pasākumi, kurus dalībvalsts noteikusi savas vispārējās

141. No lietas materiāliem izriet, ka attiecīgais atbalsts ietilpst vispārējā politikā, kuras mērķis ir mazināt ekonomiskās grūtības, no kurām cieta *Zonenrandgebiet*. *ZRFG* paredzēti pamatmērķi, un tajā ir noteikti attiecīgie izpildes pasākumi, par kuriem ir šī lieta. Līdz ar to ir sarežģīti izvērtēt apstrīdēto atbalstu, aplūkojot to atsevišķi, jo tas

59 — Kā es jau iepriekš norādīju, atbalsts var tikt atļauts arī ar individuālu lēmumu.

ir Vācijas Federatīvās Republikas konsekventas politikas rezultāts. Citiem vārdiem sakot, *ZRFG* ir juridiskais pamats, uz kura pieņemti visi konkrētie īstenošanas pasākumi un kurš ļauj uzskatīt, ka tie ir savstarpēji saistīti. Šādā skatījumā nevar neatzīt, ka, sniedzot atbalstu *Salzgitter*, ticis īstenots plašāks projekts, proti, centieni nodrošināt līdzsvarotu šī pierobežas reģiona ekonomikas attīstību. Domāju, ka būtībā šie vispārējie mērķi noteica *ZRFG* pieņemšanu un minētā atbalsta sniegšanu. Ņemot vērā pieejamos faktus, ir grūti apgalvot, ka pasākumi ir attiekušies tikai uz metalurģijas rūpniecību un ka Vācijas Federatīvā Republika ir centusies to atbalstīt, ņemot vērā pašas vajadzības. Katrā ziņā metalurģijas rūpniecība nebija vienīgā, kas guva labumu no *ZRFG* paredzētajiem nodokļu stimuliem un amortizācijas atskaitījumiem, kā arī ar nodokli neapliekamie uzkrājumi bija paredzēti ne tikai tai.

142. Tāpēc nevar runāt par pasākumiem, kas noteikti *speciāli un ekskluzīvi* metalurģijas uzņēmumu atbalstam. Ja tā būtu, tad bez jebkādām šaubām būtu jāpiemēro EOTKL 4. panta c) punkts.

143. Kāds ir šis atbalsts?

144. Šajā tiesvedībā *Salzgitter* apgalvo, ka atbalsts, ko tas saņēmis, ir individuāls tādas vispārējas atbalsta shēmas izpildes pasākums, kuru iepriekš akceptējusi Komisija. Tas apgalvo, ka uz EOTK līguma pamata tam nav bijis jāziņo par šo individuālo pasākumu, un atsaucas uz 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā Itālija/Komisija [60].

145. Šajā lietā Tiesa nosprieda, ka individuālie tādas vispārējas atbalsta shēmas, kuru ir akceptējusi Komisija, īstenošanas pasākumi nav tai jāpaziņo, izņemot gadījumus, kad apstiprinošajā lēmumā ir sniegtas attiecīgas atrunas. Tiesa faktiski nosprieda, ka, "tā kā individuālie pasākumi ir vispārējas atbalsta shēmas īstenošanas pasākumi, faktori, kas Komisijai jāņem vērā, lai tos izvērtētu, ir tādi paši kā tie, kurus tā ir ņēmusi vērā, izvērtējot vispārējo atbalsta shēmu". Tātad Tiesa ir secinājusi, ka būtu nelietderīgi, ja individuālo atbalstu Komisija pārbaudītu atkārtoti [61].

60 — C-47/91 (*Recueil*, I-4635. lpp.).

61 — 21. punkts.

146. Šajā tiesvedībā rodas jautājums, vai *Salzgitter* izmaksātais pabalsts ir tikai individuāls *ZRFG* īstenošanas pasākums, par kuru, ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru, nav bijis jāziņo Komisijai, vai arī, tieši pretēji, šis atbalsts ir vērtējams neatkarīgi no *ZRFG*.

147. Pat ja šo atbalstu var uzlūkot kā vienu no vispārējas ekonomiskās, rūpnieciskās, reģionālās un sociālās politikas elementiem, es neuzskatu, ka līdz ar to būtu runa par vienkāršu, individuālu īstenošanas pasākumu, par kuru, ņemot vērā *Salzgitter* analizēto judikatūru, nav jāziņo Komisijai.

148. Uzskatu, ka iepriekš minētā judikatūra nav attiecināma uz šo lietu. Lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā Itālija/Komisija, attiecīgais individuālais atbalsts un vispārējā atbalsta sistēma, kurā tas ietilpa, attiecās tikai uz uzņēmumiem, kurus reglamentē EK līgums.

149. Šajā gadījumā situācija ir atšķirīga. Uz uzņēmumiem, kas gūst labumu no *ZRFG*, attiecas gan EK līgums, gan EOTK līgums. Kā jau norādīju, EOTK līgums un uz tā pamata pieņemtie noteikumi rada īpašu valsts atbalsta sistēmas kontroles mehānismu, kas attiecas uz metalurģijas uzņēmumiem. Faktori, kas Komisijai, izvērtējot attiecīgā atbalsta saderību, ir jāņem vērā, ir atšķirīgi atkarībā no tā, vai uz uzņēmumiem, kas gūst labumu no pasākumiem, attiecina EKL vai EOTKL.

150. Attiecīgā atbalsta piešķīrums *Salzgitter* tātad nav vienkāršs *ZRFG* individuāls īstenošanas pasākums, jo tā saderības pārbaudei jānotiek pēc īpašiem EOTK līguma noteikumiem, kas tajā paredzēti valsts atbalsta kontrolei.

151. Protams, mērķis nav atņemt ogļu un tērauda nozarei eventuālas vispārējās politikas pasākuma priekšrocības. Mans nodoms nav arī atzīt, kā norāda Vācijas Federatīvā Republika, ka vispārējām atbalsta shēmām ir jāpiemēro EOTKL 4. panta c) punkts. Manas analīzes pamatā ir tikai EOTK līguma iedibinātās sistēmas mērķi un nepieciešamība izvērtēt pamata prāvas pasākumus, ņemot vērā īpašo situāciju metalurģijas tirgū un šajā līgumā paredzētos specifiskos noteikumus. Tieši tā ir jāsaprot Trešā kodeksa 6. pants, kurš liek dalībvalstīm paziņot Komisijai par "visiem projektiem, kas paredz piemērot metalurģijas nozarei atbalsta shēmas, attiecībā uz kurām Komisija jau ir sniegusi atzinumu, pamatojoties uz EKL".

152. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, uzskatu, ka attiecīgā atbalsta pārbaudei, pat ja tas tiek sniegts vispārējas, Komisijas iepriekš saskaņā ar EK līgumu akceptētas atbalsta shēmas ietvaros, ir jānotiek atsevišķi, ņemot vērā EOTK līguma noteikumus.

153. Rodas jautājums, vai attiecīgais atbalsts jāizvērtē saskaņā ar EOTKL 4. panta c) punktu vai 67. pantu.

154. Uzskatu, ka šajā lietā nav piemērojams EOTKL 67. pants.

155. Kā jau minēju iepriekš [62], Tiesa ļoti ātri sāka interpretēt šo noteikumu šauri, uzskatot to par "drošības līdzekli" pret dalībvalstu pasākumiem, kuri nav tieši un tūlītēji saistīti ar ogļu un tērauda rūpniecību, bet kuru sekas tomēr var skart konkurētspēju šajā nozarē [63]. Minētais noteikums ļauj dalībvalstīm piešķirt atbalstu metalurģijas uzņēmumiem, kuri ir cietuši no dalībvalsts pasākumiem, kas veikti vispārējas tautsaimnieciskas politikas ietvaros. Šis atbalsts ir koriģējošs, un tā apmērs, nosacījumi un ilgums ir Komisijas ziņā. Es nedomāju, ka EOTKL 67. pants varētu leģitimēt subsīdiju sistēmu, ko izmantotu metalurģijas uzņēmumi, tikai tāpēc, ka runa būtu par nespecifisku atbalstu, proti, tādu, kas vienlaikus attiecas uz ogļu un tērauda nozari un citām tautsaimniecības nozarēm [64].

156. Manuprāt, šajā lietā ir skaidri redzams, ka *Salzgitter* piešķirtais atbalsts nav kompensējošs pasākums šīs normas izpratnē. No lietas faktiem neizriet, ka šis atbalsts būtu piešķirts, lai kompensētu konkurences traucējumus, kas uzņēmumam būtu radušies pēc *ZRFG* pieņemšanas.

157. Līdz ar to uzskatu, ka attiecīgais atbalsts nebija jāizvērtē atbilstoši EOTKL 67. pantam. Tieši pretēji, esmu vienisprātis ar Komisiju, ka šī kopējā ogļu un tērauda tirgus atbalsta saderība bija jāpārbauda atbilstoši EOTKL 4. panta c) punkta un Sestā kodeksa noteikumiem.

62 — Skat. šo secinājumu 108. punktu.

63 — Iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Compagnie des hauts fourneaux de Givors* u.c./Augstā iestāde (526. lpp.).

64 — Šajā sakarā skat. Mertens de Wilmars, J., op. cit. (429. lpp.).

158. Šo interpretāciju pamato arī EOTKL 4. panta c) punkta plašais formulējums, kur, es atgādinu, norādīts, ka tas attiecas uz "valstu piešķirtu [..] atbalstu *neatkarīgi no tā formas*" [65]. Ņemot vērā iepriekš iztirzāto, domāju, ka šī norma attiecas uz jebkāda veida atbalstu, ko piešķir metalurģijas uzņēmumiem, lai kāda būtu to forma vai izcelsme, neatkarīgi no tā, vai to piešķir tieši metalurģijas uzņēmumam vai tas ietilpst vispārējā vai reģionālā atbalsta shēmā. Jāpatur prātā, ka šī norma ir rakstīta 1951. gadā, pat pirms EEK un valsts vispārējā vai reģionālā atbalsta kontroles rašanās.

159. Manis piedāvātā normas interpretācija ļauj vienādi aplūkot visa veida atbalstu, kas piešķirts metalurģijas nozarē, lai tas tiktu pārvaldīts konsekventi un efektīvi.

160. Šis risinājums turklāt ļauj vienādi izturēties pret dalībvalstīm un uzņēmējiem. Manuprāt, tiktu pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips, ja atļautu piešķirt atbalstu metalurģijas uzņēmumam saskaņā ar vispārēju atbalsta shēmu, bet atbilstoši EOTKL 4. panta c) punktam atteiktu atbalstu, kura apjoms, apstākļi un ilgums būtu gandrīz identiski, aizbildinoties tikai ar to, ka runa ir par atbalstu, kas piešķirts tikai metalurģijas uzņēmumam. Tādā gadījumā dalībvalstis būtu motivētas pieņemt vispārējas atbalsta shēmas, kas praksē dotu labumu tikai ogļu un tērauda nozares uzņēmumiem. Piemēram, dalībvalsts varētu pieņemt reģionāla atbalsta shēmu, kuru Komisija akceptētu saskaņā ar EK līgumu, bet kas dotu priekšrocības reģioniem, kuros reģistrētie uzņēmumi vairākumā gadījumu piederētu ogļu un tērauda nozarei. Šādā gadījumā neizbēgami rastos risks, ka principiālais EOTKL 4. panta c) punktā noteiktais valsts atbalsta aizliegums zaudētu jebkādu lietderīgo iedarbību un tiktu apiets, izmantojot elastīgākos EK līguma noteikumus.

161. Attiecībā uz EOTKL 67. panta piemērojamību es uzskatu, ka tas attiecas uz visiem pasākumiem, kas ļauj kompensēt negatīvās sekas, kuras metalurģijas uzņēmumiem rodas sakarā ar vispārējas tautsaimnieciskas politikas noteikumiem, izņemot valsts atbalstu, kura piešķiršanas noteikumus konkrēti reglamentē EOTKL 4. panta c) punkts un kodeksi par atbalstu metalurģijai.

162. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, apstrīdētā sprieduma 116. punktā nospriezdama, ka uz minēto atbalstu attiecas EOTKL 4. panta c) punkts.

65 — Mans izcēlums.

163. Šajos apstākļos ierosinu Tiesai pirmā pamata pirmo daļu noraidīt.

2) Par pirmā pamata otro daļu par tiesību kļūdu, vērtējot Komisijas pilnvaras

164. Pirmā pamata otrajā daļā *Salzgitter* uzskata, ka metalurģijas atbalsta kontekstā Komisija nav bijusi pilnvarota paplašināt EOTKL 4. panta c) punkta piemērošanas jomu, attiecinot to uz metalurģijas uzņēmumiem, kam atbalsts piešķirts vispārējas, uz EK līguma pamata akceptētas atbalsta shēmas ietvaros. Šādi rīkodamās, Pirmās instances tiesa, uzskatot, ka Komisija varēja pamatoti izvērtēt attiecīgo atbalstu atbilstoši EOTKL 4. panta c) punktam, ir kļūdaini novērtējusi Komisijas pilnvaras.

a) Lietas dalībnieku argumenti

165. Atgādinu, ka *Salzgitter* apgalvo, ka EOTKL 4. panta c) punkts jāinterpretē šauri un ka Komisija nebija pilnvarota kāda kodeksa par atbalstu metalurģijai kontekstā paplašināt šīs normas piemērošanas jomu, attiecinot to uz nespecifisku atbalstu ogļu un tērauda nozarē. Faktiski tas nozīmējot EOTK līguma grozīšanu. Proti, EOTKL 95. panta pirmā un otrā daļa, uz kuru pamata pieņemti dažādie kodeksi par atbalstu metalurģijai, neesot pienācīgais juridiskais pamats šādiem grozījumiem. *Salzgitter* uzskata, ka šajā nolūkā Komisijai būtu bijis jāievēro EOTKL 95. panta trešajā un ceturtajā daļā vai 96. pantā paredzētais process.

166. Komisija savukārt apgalvo, ka neuzskata, ka būtu paplašinājusi EOTKL 4. panta c) punkta piemērojamības jomu, tā kā šīs normas formulējums nav mainījies kopš 1952. gada 23. jūlija. Līdz ar to par EOTK līguma pārskatīšanu nevarot būt ne runas [66].

b) Vērtējums

167. Šīs daļas ietvaros *Salzgitter* apstrīd Komisijas īstenoto procesu, lai, pēc *Salzgitter* domām, kodeksu par atbalstu metalurģijai sakarā paplašinātu EOTKL 4. panta c) punkta piemērošanas jomu. Pirms izskatu šo iebildumu pamatotību, man šķiet būtiski atgādināt dažādus EOTK līgumā paredzētos juridisko pielāgojumu mehānismus, uz kuriem atsaucas *Salzgitter*.

66 — Atbildes raksta 61. punkts.

168. Šī līguma pārskatīšanas pamata process paredzēts EOTKL 96. pantā. Sākotnējā versijā, kas vēl bija spēkā, kad tika pieņemts Otrais un Trešais kodekss, šī norma ļāva katrai dalībvalstij un Komisijai ierosināt līguma grozījumus. Šos grozījumus pieņēma dalībvalstu pastāvīgo pārstāvju konference uz vienošanās pamata.

169. Savā 1959. gada 17. decembra atzinumā Tiesa, pie kuras vērsās uz EOTKL 95. panta trešās un ceturtās daļas pamata, konstatēja, ka no šī procesa var atkāpties "vienīgi tad, kad netiek ietekmēta līguma vispārējā struktūra vai attiecības starp Kopienu un dalībvalstīm un, konkrēti, Kopienai nodotās pilnvaras un dalībvalstu paturētās pilnvaras, un ka arī tad var piemērot tikai "nelielās pārskatīšanas" procedūru" [67].

170. Šis "nelielās pārskatīšanas process" ir paredzēts EOTKL 95. panta trešajā daļā. Komisijas un Padomes ierosinātos grozījumus iesniedz Tiesā, kurai jāizskata faktu un juridiskie aspekti, lai spriestu par minētajā daļā norādīto priekšlikumu atbilstību līgumam.

171. EOTKL 95. panta trešajā daļā ir noteikts, ka:

— šo grozījumu mērķim jābūt "[Komisijai] piešķirto pilnvaru īstenošanas noteikumu pielāgošanai";

— šādus grozījumus var ierosināt tikai tad, "ja pieredzes gaitā atklājas neparedzētas grūtības [..] vai rodas būtiskas ekonomisko vai tehnisko nosacījumu pārmaiņas, kas tieši skar kopējo ogļu un tērauda tirgu un prasa veikt [šādus] pielāgojumus";

— turklāt ar šiem pielāgojumiem jāveic piemēroti grozījumi, un

— šie grozījumi nevar skart nedz EOTKL 2.–4. panta noteikumus, nedz Komisijai un citām Kopienas iestādēm uzticēto pilnvaru attiecības.

172. Saskaņā ar EOTKL 95. panta pirmo daļu Komisija var pieņemt lēmumu vai

67 — *Recueil*, 551. un 556. lpp.

ieteikumu visos EOTK līgumā neparedzētajos gadījumos, kad šāds lēmums vai ieteikums izrādās nepieciešams, lai kopējā ogļu un tērauda tirgus darbībā saskaņā ar EOTKL 5. pantu īstenotu kādu no Kopienas mērķiem, kuri noteikti EOTKL 2.–4. pantā. Komisija izlemj vai iesaka, saņemot piekrišanu no Padomes, kas lemj vienprātīgi, un apspriedusies ar Konsultatīvo komiteju.

173. Nav grūti pamanīt formālās atšķirības starp abiem EOTKL 95. pantā paredzētajiem gadījumiem. EOTKL 95. panta pirmā daļa ļauj Komisijai novērst EOTK līguma nepilnības, kas neļauj šim līgumam darboties, pilnvarojot to *pieņemt lēmumu vai ieteikumu* līgumā neparedzētos gadījumos, to negrozot. Turklāt ir vajadzīga piekrišana no Padomes, kas lemj vienprātīgi. Toties EOTKL 95. panta trešā daļa attiecas uz *šī līguma normas grozīšanu* "saistībā ar Komisijai uzticēto pilnvaru izmantošanu". Nav vajadzīga piekrišana no Padomes, kas lemj vienprātīgi, bet gan piekrišana no Tiesas un Eiropas Parlamenta balsojums.

174. Šajā lietā *Salzgitter* pārmet Komisijai, ka tā balstījusies uz EOTKL 95. panta pirmo un otro daļu, lai ar dažādo kodeksu par atbalstu metalurģijai palīdzību paplašinātu EOTKL 4. panta c) punkta piemērošanas jomu, kaut gan tai būtu vajadzējis ievērot vai nu EOTKL 96. pantā, vai 95. panta trešajā un ceturtajā daļā izklāstīto procesu.

175. Ņemot vērā secinājumus, kurus es izdarīju saistībā ar pirmā pamata pirmo daļu, es domāju, ka šis iebildums nav pamatots.

176. Faktiski, ja ir tā, kā es domāju, ka atbalstam, kas metalurģijas uzņēmumiem piešķirts vispārēju atbalsta shēmu ietvaros, ir jāpiemēro EOTKL 4. panta c) punkts, tad Komisija nav paplašinājusi šīs normas piemērošanas jomu, kad tā pieņēma noteikumus, kas izklāstīti metalurģijas atbalsta kodeksos. Uzskatot, ka runa ir par EOTK līgumā neparedzētu gadījumu, kurā Komisijai tomēr bija jārīkojas, manuprāt, tā varēja leģitīmi balstīties uz EOTKL 95. panta pirmo un otro daļu, lai ar šiem noteikumiem apmierinātu metalurģijas tirgus pārstrukturēšanas vajadzības.

177. Tātad uzskatu, ka Pirmās instances tiesa šajā ziņā nav pieļāvusi tiesību kļūdu, un ierosinu Tiesai noraidīt pirmā pamata otro daļu.

3) Par pirmā pamata trešo daļu par tiesību kļūdu, kura pieļauta attiecībā uz Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses interpretāciju

178. Pirmā pamata trešajā daļā *Salzgitter* apgalvo, ka apstrīdētā sprieduma 112. un turpmākajos punktos Pirmās instances tiesa kļūdaini atainojusi Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi [68].

a) Lietas dalībnieku argumenti

179. *Salzgitter* apgalvo, ka no brīža, kad EOTK līgums 1952. gadā stājās spēkā, nevis no 70. gadu sākuma Komisija ir uzskatījusi, ka EOTKL 4. panta c) punkts attiecas tikai uz specifisku atbalstu par labu metalurģijas uzņēmumiem. *Salzgitter* šeit atsaucas uz EOTK Augstās iestādes publicēto 1963. gada ziņojumu "EOTK līgums no 1952. līdz 1962. gadam", uz Pirmā kodeksa ceturtā apsvēruma un 1. panta formulējumu, uz Komisijas aizstāvēto nostāju IX ziņojumā par konkurences politiku, kā arī Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi ogļu nozarē. *Salzgitter* pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā apstrīdētā sprieduma 115. punktā ir nospriedusi, ka Otrā kodeksa mērķis esot bijis atjaunot EOTKL 4. panta c) punktam tā sākotnējo piemērojamību, lai gan īstenībā esot runa par neatļautu EOTK līguma grozījumu.

180. Komisija uzskata, ka apstāklim, ka tā ir aizstāvējusi atšķirīgu nostāju pirms Trešā kodeksa attiecībā uz EOTKL 4. panta c) punkta piemērojamību, nav nekādas nozīmes saistībā ar *Salzgitter* piešķirto atbalstu, ciktāl šie ieskati nav ierakstīti nevienā atsevišķā aktā, kas pirms 1986. gada 1. janvāra varēja kļūt galīgs attiecībā uz atbalsta saņēmēju [69].

b) Vērtējums

181. Apstrīdētā sprieduma 112.–117. punktā Pirmās instances tiesa ir izklāstījusi Komisijas noteikumus, kas pieņemti Pirmā un Otrā kodeksa ietvaros. Šis izklāsts, pat ja tas neattiecas uz šajā lietā piemērojamiem noteikumiem, tomēr ļauj izvērtēt tiesvedības juridisko kontekstu un izceļ pārmaiņas Komisijas pārstāvētajā interpretācijā.

68 — Atbildes raksta 122.–138. punkts un pakārtotā apelācijas sūdzība.

69 — Atbildes raksta 62. punkts.

182. Pretēji Komisijas apgalvojumiem tam tomēr ir nozīme arī šīs lietas ietvaros.

183. Apstrīdētā sprieduma 112. punktā Pirmās instances tiesa atzīmējusi, ka "no 70. gadu sākuma līdz [Otrā kodeksa] pieņemšanai Komisija uzskatīja, ka EOTKL 4. panta c) punkts bija jāpiemēro tikai attiecībā uz īpašu atbalstu uzņēmumiem, kas darbojas metalurģijas nozarē". Minētā sprieduma 115. punktā tā atzīmējusi, ka, "sākot ar [minēto kodeksu], kodeksi attiecās uz "visu atbalstu metalurģijai [..] neatkarīgi no tā, vai tas [bija] īpašs vai vispārējs atbalsts", *šī precizējuma mērķis ir vienīgi atjaunot* EOTKL *4. panta c) punkta sākotnējo piemērojamību*" [70].

184. Šajā pamata daļā *Salzgitter* vēlreiz iebilst pret Pirmās instances tiesas analīzi saistībā ar EOTKL 4. panta c) punkta "sākotnējo piemērojamību". Tas apgalvo — kopš EOTKL spēkā stāšanās, nevis no 70. gadu sākuma un Otrā kodeksa pieņemšanas minētā norma attiecās tikai uz īpašu atbalstu par labu metalurģijas uzņēmumiem.

185. Ņemot vērā secinājumus, kurus es izdarīju saistībā ar pirmā pamata pirmo daļu, es domāju, ka Pirmās instances tiesa pareizi interpretēja Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, un līdz ar to uzskatu *Salzgitter* argumentus par nepamatotiem.

186. Ierosinu Tiesai noraidīt pirmā pamata trešo daļu kā nepamatotu un tādējādi noraidīt visu pirmo pamatu.

B — *Par otro pamatu par apstrīdētā lēmuma pamatojuma neesamību*

187. Ar savu otro pamatu *Salzgitter* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, jo apstrīdētā sprieduma 184. punktā ir atzinusi, ka apstrīdētā lēmuma pamatojums atbilst EOTK līguma prasībām [71].

1) Lietas dalībnieku argumenti

188. *Salzgitter* apgalvo, ka Komisija nenorāda iemeslus, kuru dēļ tā atkāpjas no agrākās

70 — Mans izcēlums.

71 — Atbildes raksta 139.–142. punkts un pakārtotā apelācijas sūdzība.

lēmumu pieņemšanas prakses un piemēro EOTKL 4. panta c) punktu atbalstam, kas nav īpašs ogļu un tērauda nozares atbalsts, pretēji Tiesas judikatūrai un pārkāpjot EOTKL 67. pantu.

189. *Salzgitter* apgalvo arī, ka Komisija nav paskaidrojusi, kāpēc tās vērtējums neatbilst lēmumu pieņemšanas praksei ogļu nozarē.

190. Visbeidzot, *Salzgitter* pārmet Komisijai, ka tā nav izskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ apstrīdētais lēmums atkāpjas no tās lēmumu pieņemšanas prakses līdzīgās lietās, piemēram, lietā, kurā pieņemts Komisijas Lēmums Nr. 2002/347/EOTK [72].

191. Vācijas Federatīvā Republika uzsver, ka Komisijas juridiskās izpratnes maiņa attiecībā uz EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamību apstrīdētajā lēmumā esot jāpaskaidro un jāpamato vēl skaidrāk [73].

192. Komisija savukārt apgalvo, ka tās lēmumu pieņemšanas prakse ir mainījusies kopš Trešā kodeksa pieņemšanas un kas šajā ziņā ir pietiekami pamatots [74]. Tā noraida apgalvojumus, ka pastāvētu īpašs pienākums norādīt pamatojumu, uzskatot, ka tās pienākumi izsmeļoši uzskaitīti EOTKL 15. panta trešajā daļā un 95. panta pirmajā daļā (apspriešanās ar Konsultatīvo komiteju un Padomes piekrišana).

2) Vērtējums

193. Vispirms jāatgādina, ka jautājums par pienākuma norādīt pamatojumu apjomu ir tiesību jautājums, ko Tiesa var izskatīt apelācijas kārtībā. Pamats par šī pienākuma apjomu tātad ir pieņemams, pat ja tā izskatīšana nozīmē obligāti izvērtēt faktus, uz kuriem balstījusies Pirmās instances tiesa, izdarot attiecīgus secinājumus [75].

194. No EOTKL 5. panta otrās daļas ceturtā ievilkuma un 15. panta pirmās daļas izriet, ka Kopiena "publisko savas rīcības pamatus" un ka "Komisijas lēmumi, ieteikumi un atzinumi ir pamatoti un ņem vērā visus obligātos ietei-

72 — 2001. gada 21. novembra Lēmums par Francijas noteiktajiem noteikumiem par atbrīvošanu no nodokļiem saistībā ar ārvalstīs dibinātiem uzņēmumiem (OV 2002, L 126, 27. lpp.).

73 — Atbildes raksta un lūguma par iestāšanos lietā pakārtotās apelācijas sūdzības atbalstam 53. punkts.

74 — Trešā kodeksa trešais un ceturtais apsvērums.

75 — 1997. gada 20. novembra spriedums lietā C-188/96 P Komisija/*V* (*Recueil*, I-6561. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

kumus". No šiem noteikumiem, ka arī EOTK līguma vispārējiem principiem izriet, ka Komisijai ir jāpamato vispārējie vai atsevišķie lēmumi, kurus tā pieņem, turklāt neatkarīgi no šim nolūkam izraudzītā juridiskā pamatojuma. Turklāt pamatojuma neesamība vai nepietiekams pamatojums nozīmē būtiskus formas pārkāpumus EOTKL 33. panta izpratnē un ir publiska rakstura pamats, kas Kopienu tiesai ir jāizvirza pašai pēc savas ierosmes [76].

195. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai uzliktais pienākums norādīt pamatojumu saskaņā ar EOTKL 15. pantu ir jāpilda, ievērojot tos pašus principus, kurus Tiesa izstrādājusi EKL 253. panta ietvaros [77].

196. Šie principi ir šādi. Pamatojumam jāatbilst attiecīgā akta raksturam, un tajā skaidri un nepārprotami jāatspoguļojas iestādes, šī akta autora, argumentācijai, lai Kopienu tiesa varētu veikt likumības pārbaudi un lai ieinteresētās puses — adresāti vai citas personas, ko skar akts EOTKL 33. panta otrās daļas izpratnē — varētu saprast veikto pasākumu pamatojumu. Tomēr nav prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie tiesību un faktiskie elementi, jo pamatojuma atbilsme EOTKL 5. un 15. panta prasībām jāizvērtē ne tikai pēc akta formulējuma, bet arī konteksta un visiem juridiskajiem noteikumiem, kas reglamentē attiecīgo jautājumu [78]. Valsts atbalsta kontroles jomā Komisijas lēmuma pamatojuma pārbaudē jāņem vērā arī sarežģītais vērtējums, kas iestādei jāizdara, kā arī šīs iestādes iespējamā rīcības brīvība.

197. Attiecībā uz, pirmkārt, iebildumiem par nepamatotu Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses maiņu EOTKL 4. panta c) punkta un 67. panta piemērojamības aspektā uzskatu, ka šis pamats nav būtisks.

198. Faktiski Komisijas vērtējumā par minētā atbalsta saderību ar kopējo ogļu un tērauda tirgu šī maiņa nespēlē nekādu lomu. No apstrīdētā lēmuma konteksta, proti, 59.–66. un 109.–133. punkta, izriet,

76 — Skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 2005. gada 22. jūnija spriedumu lietā T-102/03 *CIS*/Komisija (Krājums, II-2357. lpp., 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

77 — Skat. it īpaši Tiesas 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-197/99 P Beļģija/Komisija (*Recueil*, I-8461. lpp., 72. punkts) un Pirmās instances tiesas 1996. gada 24. septembra spriedumu lietā T-57/91 *NALOO*/Komisija (*Recueil*, II-1019. lpp., 298.–300. punkts), kā arī 1997. gada 24. oktobra spriedumu lietā T-243/94 *British Steel*/Komisija (*Recueil*, II-1887. lpp., 159. un 160. punkts).

78 — 1985. gada 19. septembra spriedums apvienotajās lietās 172/83 un 226/83 *Hoogovens Groep*/Komisija (*Recueil*, 2831. lpp., 24. punkts), 1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-350/88 *Delacre* u.c./Komisija (*Recueil*, I-395. lpp., 15. un 16. punkts) un iepriekš minētie spriedumi lietā Beļģija/Komisija (72. punkts) un lietā Spānija/Komisija (73. punkts).

ka Komisijas skatījumā EOTKL 4. panta c) punkts jau no pirmsākumiem attiecās uz minēto atbalstu. Šo tēzi es aizstāvēju, izskatot pakārtotās apelācijas sūdzības pirmo pamatu.

199. Katrā ziņā no apstrīdētā lēmuma skaidri un nepārprotami var saprast Komisijas domu gaitu attiecībā uz abu normu darbības un piemērošanas jomu.

200. Komisija detalizēti paskaidrojusi, kāpēc "pārbaude par attiecīgā nelikumīgā atbalsta saderību ar kopējo tirgu jāveic saskaņā ar [EOTKL] 4. panta c) punktu un turpmākajiem kodeksiem par atbalstu metalurģijai" [79]. Pirmkārt, 66. punktā tā norādījusi, kāpēc, pārbaudot attiecīgā atbalsta raksturu, nav piemērojams EOTKL 67. pants. Otrkārt, 110.–120. punktā tā attiecībā uz apstrīdētā atbalsta saderību ar kopējo ogļu un tērauda tirgu paskaidrojusi, kāpēc *a priori* nav iespējams metalurģijas uzņēmumam piemērot EKL 87. panta 2. punkta c) apakšpunktu. Treškārt, 121.–125. punktā tā precizējusi iemeslus, kuru dēļ šajā gadījumā nav pamatojuma pieņemt individuālu lēmumu saskaņā ar EOTKL 95. pantu. Visbeidzot, ceturtkārt, 67.–76. un 126.–133. punktā tā izskaidrojusi īpašos noteikumus par paziņošanas termiņiem, kas pieņemti kodeksos par atbalstu metalurģijai, kurus piemēro kopš 1986. gada.

201. Šis pamatojums ļāva gan *Salzgitter*, gan Vācijas Federatīvajai Republikai saprast iemeslus, kuru dēļ Komisija uzskatīja, ka EOTKL 4. panta c) punktā izklāstītie nosacījumi šajā konkrētajā gadījumā bija izpildīti. Turklāt abas varēja detalizēti apstrīdēt Komisijas vērtējumu. Turklāt, kā to pierāda Pirmās instances tiesas kontrole apstrīdētā sprieduma ietvaros, minētais pamatojums ļāva Kopienu tiesai pārbaudīt šī vērtējuma pamatotību.

202. Tāpēc es nedomāju, ka Komisijai bija individuālā aktā jāskaidro savas lēmumu pieņemšanas prakses attīstība pēc Pirmā un Otrā kodeksa pieņemšanas, turklāt tie konkrētajai lietai nemaz nebija piemērojami.

203. Arī sakarā ar otro iebildumu es uzskatu, ka tas ir nebūtisks, jo noteikumi, kas reglamentē dalībvalstu intervences pasākumus

79 — Apstrīdētā lēmuma 109. punkts.

ogļu rūpniecībā atšķiras no noteikumiem metalurģijas atbalsta jomā.

204. Attiecībā uz trešo iebildumu es neuzskatu, ka Komisijai bija jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tās vērtējums atšķīrās no iepriekšējo lēmumu ietvaros veiktajiem vērtējumiem. Gan EK līguma, gan EOTK līguma "valsts atbalsta" jēdziens atbilst objektīvai situācijai, un iemesliem, kuru dēļ Komisijas vērtējums atšķiras no iepriekšējo lēmumu ietvaros veiktajiem vērtējumiem, nav nozīmes, lai pārbaudītu, vai uz attiecīgo atbalstu bija attiecināmi EOTKL 4. panta c) punkta noteikumi.

205. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, uzskatu, ka pamats par pamatojuma neesamību, ciktāl tas izriet no iepriekš minētajiem iebildumiem, ir noraidāms. Uzskatu, ka apstrīdētā lēmuma pamatojums atbilst skaidrības un pārbaudāmības prasībām, kas izriet no EOTKL 5. un 15. panta, jo faktiskais un juridiskais konteksts tajā ir izklāstīts gana precīzi.

206. Līdz ar to uzskatu, ka Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 184. punktā varēja pamatoti secināt, ka Komisija ir juridiski pareizi pamatojusi apstrīdēto lēmumu.

207. Šajos apstākļos ierosinu Tiesai otro pamatu noraidīt.

208. No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pakārtotā apelācijas sūdzība, ko iesniedza *Salzgitter*, manuprāt, noraidāma pilnībā.

VI — Par galveno apelācijas sūdzību

209. Savas apelācijas sūdzības atbalstam Komisija izvirza divus pamatus, kas, pirmkārt, balstās uz EOTKL 4. panta c) punktu un Trešā, Ceturtā, Piektā un Sestā kodeksa pārkāpumu, un, otrkārt, uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.

A — *Par pirmo pamatu par EOTKL 4. panta c) punkta un Trešā, Ceturtā, Piektā un Sestā kodeksa pārkāpumu*

210. Pirmajam pamatam ir sešas daļas par, pirmkārt, kļūdām analīzē attiecībā uz piemērojamo tiesību normu neskaidrību un pārprotamību, otrkārt, tiesību kļūdu, kas pieļauta, ņemot vērā pirmos divus kodeksus

par atbalstu metalurģijai, treškārt, kļūdainu Tiesas judikatūras interpretāciju saistībā ar tiesiskās drošības principu, ceturtkārt, apstrīdētā sprieduma pretrunīgo pamatojumu, piektkārt, kļūdainu vērtējumu attiecībā uz to, ka Komisijai bijis zināms par *ZRFG* piemērošanu metalurģijas uzņēmumiem, un, sestkārt, par 1997. gada 20. marta sprieduma lietā *Alcan Deutschland* judikatūras apstrīdēšanu [80].

211. Būtībā Komisija apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi apstrīdētā sprieduma 158.–183. punktā saistībā ar pirmajā instancē izvirzīto pamatu par apgalvojumiem par tiesiskās drošības principa pārkāpumu (septītais pamats). Tā apgalvo, ka Pirmās instances tiesa pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka šīs lietas konkrētajos apstākļos Komisija ir pārkāpusi tiesiskās drošības principu, pieprasot atgūt atbalstu, kas *Salzgitter* piešķirts no 1986. līdz 1995. gadam.

212. Lai pieņemtu pamatu par tiesiskās drošības principa pārkāpumu, Pirmās instances tiesa aplūkoja to trijos aspektos.

213. Vispirms tā pārbaudīja juridiskā konteksta skaidrību. Apstrīdētā sprieduma 174. punktā Pirmās instances tiesa secināja, ka situācija, kas radās pēc Otrā un Trešā kodeksa pieņemšanas, bija neskaidra un pārprotama. Šo analīzi sava pirmā pamata pirmās daļas ietvaros apstrīd Komisija.

214. Pēc tam Pirmās instances tiesa izskatīja Komisijas rīcību. Konstatējusi, ka tā ir saņēmusi zināmu informācijas daudzumu no *Salzgitter* un ka tā ir arī pieņēmusi lēmumu par to, ka tai nav iebildumu pret *ZRFG* īstenošanu, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 176.–180. punktā nosprieda, ka Komisija nav izpildījusi savu uzcītības pienākumu, jo, izskatot šos dokumentus, tā nav konstatējusi, ka par attiecīgo atbalstu nav paziņots, un šajā sakarā nav nekādi reaģējusi. Šo konstatējumu Komisija kritizē pirmā pamata piektajā daļā.

215. Visbeidzot, ņemot vērā šos konstatējumus, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 181. un 182. punktā nosprieda, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās drošības principu, liekot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt *Salzgitter* piešķirto atbalstu. Secinājumi, ko Pirmās instances tiesa izdara no šiem konstatējumiem, Komisija apstrīd pirmā pamata trešajā daļā.

80 — C-24/95 (*Recueil*, I-1591. lpp.).

216. Ņemot vērā šos faktus, uzskatu, ka ir jāizanalizē pirmā pamata pamatotība, secīgi pārbaudot tā pirmo, piekto un trešo daļu, ciktāl tajās apstrīdēti trīs Pirmās instances tiesas vērtējumi apstrīdētajā spriedumā.

1) Par pirmā pamata pirmo daļu par kļūdainu attiecīgās juridiskās situācijas skaidrības analīzi

217. Ar pirmā pamata pirmo daļu Komisija apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi, saskaņā ar kuru juridiskā situācija, kas radās pēc Otrā un Trešā kodeksa pieņemšanas, bijusi neskaidra un pārprotama.

a) Lietas dalībnieku argumenti

218. Komisija uzskata, ka kļūdaina ir Pirmās instances tiesas analīze apstrīdētā sprieduma 174. punktā, saskaņā ar kuru 1971. gada lēmumā norādītā atbalsta atļauja ir netieši atsaukta daļēji pēc Otrā vai vismaz Trešā kodeksa pieņemšanas.

219. Tā apgalvo, ka šī atļauja uz EK līguma pamata nevarēja palikt spēkā arī EOTK līguma ietvaros. Bija jāpiemēro EOTKL 4. panta c) punkts, un saskaņā ar iepriekš minēto 1969. gada 10. decembra spriedumu lietā Komisija/Francija atbalsts metalurģijas uzņēmumiem bija stingri aizliegts arī pirms Pirmā kodeksa stāšanās spēkā [81]. Komisija uzskata, ka tikai ar Pirmo kodeksu šī un nākamās atļaujas tika attiecinātas uz EOTKL piemērošanas jomu un ka šī vispārējā pagaidu atļauja zaudēja spēku, 1981. gada 31. decembrī beidzoties Pirmajam kodeksam.

220. Komisija turklāt apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi, kas izklāstīta apstrīdētā sprieduma 173. un 174. punktā, proti, ka nav bijis skaidrs, vai, vēlāk piemērojot *ZRFG* 3. pantu *Salzgitter*, bija jāizpilda arī pienākums paziņot par "projektiem" atbilstoši Trešā kodeksa 6. pantam. Komisija uzskata, ka šī norma ir ļoti skaidra.

221. Savā replikas rakstā Komisija arī apgalvo, ka EOTKL 67. pants neattiecoties uz valsts atbalstu, jo dalībvalstis nevar noteikt atbalsta pasākumus savas tautsaimnieciskās un sociālās politikas ietvaros [82]. Tā uzsver, ka

81 — Komisija atsaucas uz šī sprieduma 41.–44. punktu.

82 — Komisija atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu lietā *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde.

EOTKL 4. panta c) punkts aizliedz "jebkāda veida atbalstu" un ka Vācijas Federatīvās Republikas pieminētā judikatūra saistībā ar EOTKL 67. pantu nepiemin vispārēji piemērojuma "atbalsta shēmas". Komisija apgalvo, ka šī dalībvalsts nav to informējusi par *Salzgitter* piešķirto atbalstu un ka tā nevar līdz ar to apgalvot, ka Komisija ir to atļāvusi saskaņā ar EOTKL 67. pantu.

222. *Salzgitter* uzskata, ka Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, konstatēdama, ka juridiskā situācija, kas radusies pēc Otrā un Trešā kodeksa pieņemšanas, ir bijusi neskaidra. *Salzgitter* uzskata, ka Komisijai Otrajā un Trešajā kodeksā vai jebkurā citā paziņojumā būtu bijis jāpaskaidro, ka tā ir mainījusi savu tiesisko izpratni par EOTKL 4. panta c) punkta piemērojamību [83]. Tas apgalvo arī, ka, neizvirzot iebildumus pret *ZRFG* ieviešanu, Komisija uzņēmumos radījusi tiesisku paļāvību uz šī tiesību akta likumību.

223. Turklāt *Salzgitter* apgalvo, ka EOTKL 4. panta c) punkts neattiecas uz tādiem vispārēja rakstura dalībvalstu pasākumiem ekonomikas jomā kā *ZRFG*, un Komisija to ir apliecinājusi Pirmā kodeksa un Otrā kodeksa apsvērumu pirmajā daļā. *Salzgitter* tāpat norāda, ka Komisija piemērojusi EOTKL 4. panta c) punktu ar atpakaļejošu spēku, pārkāpjot Kopienu tiesības, kas var apdraudēt atbalstu saņemošā uzņēmuma lēmumus par ilgtermiņa ieguldījumiem [84].

224. *Salzgitter* piebilst, ka par šīs analīzes pareizību liecina arī Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse ogļu nozarē, kad tā piemēro EOTKL 67. pantu nespecifiskam atbalstam minētajā nozarē.

225. *Salzgitter* apgalvo, ka Trešā kodeksa 6. pants neļaujot noteikt, vai par *ZRFG* paredzēto nodokļu noteikumu piemērošanu metalurģijas uzņēmumiem ir jāsniedz vēl viens paziņojums, neskatoties uz to, ka Komisija iepriekš tos atļāvusi saskaņā ar EK līgumu. Tas piebilst, ka uz esošo atbalstu, piemēram, *ZRFG* atbalstu, nevarot attiecināt pienākumu paziņot, kā tas paredzēts minētajā normā. Šajā sakarā *Salzgitter* atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija par paziņojumiem par individuāliem izpildes pasākumiem saistībā ar vispārēju atbalsta shēmu [85]. *Salzgitter* uzskata — tā kā Komisija saskaņā ar EK līgumu bez atrunām ir atļāvusi piemērot *ZRFG* un nav cēlusi nekādus iebildumus atbilstoši EOTKL

83 — *Salzgitter* atsaucas uz 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-181/02 P Komisija/*Kvaerner Warnow Werft* (*Recueil*, I-5703. lpp., 41. punkts).

84 — *Salzgitter* atsauces uz iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās*Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija (119. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 — 21. punkts.

67. pantam, tad ZFRG piemērošana par labu uzņēmumam nevar tikt klasificēta kā "jauns atbalsts", tātad "projekts" Trešā kodeksa 6. panta izpratnē.

226. *Salzgitter*, visbeidzot, piebilst, ka, 1971. gadā paziņojot Komisijai par *ZRFG* atbilstoši EK līgumam, Vācijas Federatīvā Republika to ir darījusi Komisijai zināmu arī atbilstoši EOTKL 67. pantam. *Salzgitter* uzskata, ka, atļaujot nodokļu pasākumus, kas paziņoti saskaņā ar EKL, Komisija netieši ir paziņojusi, ka šie pasākumi "būtiski neietekmē konkurences apstākļus" ogļu vai tērauda nozarē EOTKL 67. panta 1. punkta izpratnē.

227. Vācijas Federatīvā Republika būtībā atbalsta *Salzgitter* argumentus. Tā apgalvo, ka uz vispārēju atbalstu neattiecas pienākums sniegt informāciju saskaņā ar EOTKL 67. panta 1. punktu, ja tas nespēj būtiski ietekmēt konkurences apstākļus ogļu vai tērauda rūpniecībā, ko netieši apstiprina arī Komisija, vairākkārt atļaudama veikt *ZRFG* paredzētos pasākumus. Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka šos pasākumus jebkurā gadījumā var uzskatīt par esošu atbalstu, par ko nav jāsniedz atsevišķi paziņojumi saskaņā ar EOTK līgumu.

b) Vērtējums

228. Kā jau esmu to norādījis [86], Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 174. punktā ir nospriedusi:

"[..] nenoteiktība un turpmāka neskaidrība raksturo apstākļus, kas radušies Otrā un Trešā kodeksa par atbalstu metalurģijai pieņemšanas rezultātā un kuros par vainīgu ir atzīstama Komisija, proti:

— Komisijas 1971. gada [4. augusta] lēmumā ietvertā daļējā atturēšanās celt iebildumus, proti, tā ir nepietiekami skaidra;

— minētās atturēšanās daļējās atsaukšanas pārprotamais saturs, ciktāl tas skar jautājumu, vai par *ZRFG* 3. panta vēlāku piemērošanu bija jāziņo kā par "projektu" Trešā kodeksa par atbalstu metalurģijai 6. panta izpratnē [..]."

86 — Skat. šo secinājumu 60. un turpmākos punktus.

229. Pirmajā pamatā Komisija apgalvo, pirmkārt, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu saistībā ar Otrā un Trešā kodeksa sekām uz Komisijas 1971. gada 4. augusta lēmumu necelt iebildumus pret *ZRFG* 3. pantu. Otrkārt, tā apstrīd Pirmās instances tiesas analīzi par to, vai Trešā kodeksa 6. pantā norādītais pienākums paziņot par attiecīgā atbalsta projektiem bija skaidrs.

230. Uzskatu, ka šie iebildumi ir pamatoti, un izklāstīšu, kāpēc.

231. Pirmkārt, atšķirībā no Pirmās instances tiesas uzskatu, ka Otrā un Trešā kodeksa pieņemšana nenozīmēja daļēju un netiešu Komisijas 1971. gada lēmuma atsaukumu. Kā jau norādīju pakārtotās apelācijas sūdzības vērtējumā, uzskatu, ka šis, pamatojoties uz EKL 87. un 88. pantu, pieņemtais lēmums attiecās tikai uz tiem uzņēmumiem, kuriem ir piemērojams EK līgums, nevis tiem, kam piemērojams EOTK līgums [87]. Otrā un Trešā kodeksa pieņemšana tātad nevarēja nozīmēt Komisijas 1971. gadā piešķirtās atļaujas atsaukumu, jo, manuprāt, tā neattiecās uz metalurģijas uzņēmumiem.

232. Otrkārt, uzskatu, ka pienākums paziņot par attiecīgo atbalstu skaidri izriet no Trešā kodeksa 6. panta formulējuma.

233. Šajā 6. pantā izklāstītais iepriekšējās pārbaudes process, ko Komisija veic attiecībā uz visiem dalībvalstu ieviestajiem atbalsta projektiem, ir paredzēts, lai nepieļautu, ka tiek sniegts ar kopējo tirgu nesaderīgs atbalsts. Šajā nolūkā Trešā kodeksa 6. panta 1. punkta pirmais teikums liek dalībvalstīm laikus informēt Komisiju par projektiem, kas paredz sniegt vai grozīt šajā kodeksā minēto atbalstu, lai tā varētu iesniegt savus apsvērumus [88]. Turklāt saskaņā ar minētā kodeksa 6. panta 1. punkta otro teikumu Komisija ir "tāpat jāinformē par *projektiem, kas paredz piemērot metalurģijas nozarei atbalsta shēmas, attiecībā uz kurām tā jau ir sniegusi atzinumu uz [EK] Līguma tiesību normu pamata*" [89]. Uz šo paziņojumu attiecas termiņš, ko Tiesa sauc par "noilgumu" [90]. Saskaņā ar minētā kodeksa 6. panta 4. punktu dalībvalsts nedrīkst ieviest plānotos pasākumus neatkarīgi no tā, vai tie ir specifiski vai tiek veikti, izmantojot vispārēju atbalsta

87 — Skat. šo secinājumu 148.–152. punktu.

88 — Trešais kodekss attiecas uz atbalsta piešķiršanu izpētei un attīstībai, atbalsta piešķiršanu vides aizsardzībai, atbalsta piešķiršanu metalurģijas iekārtu slēgšanai un, visbeidzot, vispārējā režīma paredzētā reģionālā atbalsta piešķiršanu investīcijām.

89 — Mans izcēlums.

90 — Skat. 2000. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija (*Recueil*, I-5843. lpp., 49.–55. punkts un tajos minētā judikatūra).

shēmu, kas atļauta saskaņā ar EK līgumu, ja nav saņemts Komisijas apstiprinājums. Kā norādījusi Tiesa attiecībā uz EKL 88. panta 3. punktu, šī kontrole ir būtisks kopējā tirgus darbības garants [91].

234. No Trešā kodeksa 6. panta 1. punkta otrā teikuma skaidri izriet — pēc tā stāšanās spēkā 1986. gada 1. janvārī pienākums sniegt paziņojumus par tādiem finanšu pasākumiem kā šajā tiesvedībā minētie bija skaidrs un nepārprotams.

235. Šo analīzi apstiprina arī Tiesas judikatūra.

236. Šis pienākums identiskā formulējumā izklāstīts arī Ceturtā, Piektā un Sestā kodeksa 6. panta 1. punktā. Jautājumā par šī noteikuma piemērojamību saistībā ar Piekto kodeksu Kopienas tiesa nosprieda, ka tā formulējums "nerada valsts iestādēm nekādas šaubas par tām uzlikto pienākumu paziņot par attiecīgo atbalstu un piešķirt to tikai tad, kad iepriekš ir saņemts attiecīgs Komisijas atzinums, neatkarīgi no to klasifikācijas par atbalstu" [92].

237. Līdz ar to pretēji Pirmās instances tiesas apgalvojumam apstrīdētā sprieduma 174. punktā es uzskatu, ka Trešā kodeksa 6. panta 1. punkta otrajā teikumā Komisijas noteiktais paziņošanas pienākums skaidri attiecas uz šajā tiesvedībā aplūkoto atbalstu. Gan Vācijas Federatīvā Republika, ņemot vērā tās dalību EOTK Konsultatīvajā komitejā, gan *Salzgitter*, ņemot vērā tā saimnieciskās darbības apjomu, bija spējīgi konstatēt, ka ar Trešo kodeksu ir ieviests šāds pienākums, kas figurē arī turpmākajos kodeksos par atbalstu metalurģijai. Tāpēc pretēji Pirmās instances tiesas apgalvojumam apstrīdētā sprieduma 181. punktā es uzskatu, ka Komisijai nebija jāskaidro noteikumi Trešajā vai turpmākajos kodeksos.

238. Šajos apstākļos uzskatu, ka *Salzgitter* un Vācijas Federatīvā Republika spēja precīzi izprast savu pienākumu apjomu jau kopš Trešā kodeksa pieņemšanas 1986. gadā. Pretēji Pirmās instances tiesas apgalvojumiem pastāvēja skaidrs un nepārprotams

91 — Skat. 1990. gada 14. februāra spriedumu lietā C-301/87 Francija/Komisija (*Recueil*, I-307. lpp., 17. punkts) un 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-39/94 *SFEI* u.c. (*Recueil*, I-3547. lpp., 70. punkts).

92 — Iepriekš minētais rīkojums lietā Vācija/Komisija (55. punkts).

pienākums ziņot par attiecīgo atbalstu saskaņā ar Trešā, Ceturtā, Piektā un Sestā kodeksa 6. pantu.

239. Ņemot vērā visus šos faktus, uzskatu, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, analizējot piemērojamo tiesību normu skaidrību.

a) Lietas dalībnieku argumenti

240. Ar šo konstatējumu principā pietiktu, lai apmierinātu Komisijas iesniegto apelācijas sūdzību un piedāvātu Tiesai atcelt apstrīdēto spriedumu. Tomēr domāju, ka ir jāpārbauda arī pirmā pamata piektā un trešā daļa, lai izvērtētu secinājumus, kas šajā lietā jāizdara no minētās tiesību kļūdas.

242. Komisija apgalvo, ka apstrīdētā sprieduma 175.–179. punktā Pirmās instances tiesa tikai norāda dokumentus, kas bija nosūtīti Komisijai, bet neprecizē, vai tajos bijusi informācija par tai nepaziņotajiem pabalstiem. Turklāt Pirmās instances tiesa neminot nevienu tiesību akta normu, kas liktu Komisijas administratīvajam aparātam ņemt vērā šos dokumentus ārpus procesa, ar kuru tie tai nosūtīti.

2) Par pirmā pamata piekto daļu par kļūdainu vērtējumu saistībā ar Komisijas informētību par attiecīgā atbalsta piešķiršanu

241. Ar pirmā pamata piekto daļu Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, apstrīdētā sprieduma 179. punktā nospriežot, ka Komisija ir zinājusi par *ZRFG* piemērošanu *Salzgitter*

243. Komisija precizē, ka, tā kā metalurģijas valsts atbalsta shēmas eksistē, nav nedz paredzēts, nedz nepieciešams sūtīt informāciju no Komisijas dienestiem, kam jāpārbauda tērauda ražošanas kvotas, uz dienestiem, kas kontrolē valsts atbalstu. Tā piebilst, ka Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi savas saistības sniegt kopsavilkumu par atbalstu, kas paredzēts kodeksa par atbalstu metalurģijai 7. pantā, kurš bija spēkā vairākus gadus, pirms tā sākusi kaut ko darīt, un līdz ar to nav izpildījusi savu rūpības pienākumu.

no 1986. līdz 2002. gadam, un ka dienestiem, kas atbildīgi par šo kodeksu piemērošanu, nav nosūtīta nekāda informācija.

244. Komisija uzsver, ka metalurģijas uzņēmumiem tērauda ražošanas kvotu režīma ietvaros nav pienākuma tai nosūtīt savas darbības pārskatus vai gada atskaites, līdz ar to tai principā nav pienākuma lasīt šos dokumentus.

245. Komisija apstrīd Pirmās instances tiesas konstatējumu, kas sniegts apstrīdētā sprieduma 179. punktā, ka *Salzgitter* darbības pārskatos un gada atskaitēs, kurus tas nosūtījis Komisijai, parādījušās ārkārtīgi lielas līdzekļu rezerves tam par labu. Komisija piebilst, ka katrā ziņā kvotu noteikšanā izšķirošo lomu spēlē ne jau rezerves līdzekļu summas vai ieguldījumu rezerves, bet gan šo ieguldījumu ietekme uz ražošanas jaudu un pašu ražošanu. Komisija precizē — pat ja pieņem Pirmās instances tiesas apgalvojumu apstrīdētā sprieduma 178. punktā, ka kvotu režīma ietvaros bija jāziņo Komisijai par finansējuma avotiem, attiecīgās rezerves atbilst nevis finansējuma avotiem, bet gan nodokļu maksājumu atlikšanai, ko atļauj izmantot privātajiem ieguldītājiem.

246. Komisija uzskata, ka Pirmās instances tiesa nav pieminējusi normu, no kuras varētu secināt, ka tai ir pienākums iepazīties ar dokumentiem ārpus procesa, kura ietvaros tie tai nosūtīti. Tā piebilst, ka tas, ka *Salzgitter* spontāni nosūtījis dokumentus, nepierāda, ka Komisija ar tiem ir iepazinusies. Uzņēmums turklāt šo faktu nav pierādījis.

247. Rakstveida un mutvārdu apsvērumos Komisija uzsvēra risku, ko Pirmās instances tiesas analīze var radīt kā valsts atbalsta sistēmas kontrolei, tā Komisijas administratīvajai organizācijai.

248. Pirmkārt, tā norādīja, ka, ja dokumentu, kuros var būt tikai neskaidri minējumi par valsts atbalsta piešķiršanu, spontāna nosūtīšana kādam Komisijas dienestam ir pietiekama, lai atņemtu Komisijai vienīgo rīcības instrumentu pret nelikumīga vai ar iekšējo tirgu nesaderīga atbalsta piešķiršanu, tad var sabrukt visa valsts atbalsta kontroles sistēma, kuras pamatā ir pienākums paziņot par to.

249. Turklāt tā norādīja, ka Pirmās instances tiesas analīze rada draudus Komisijas mūsdienu administratīvās organizācijas

panākumiem, proti, skaidrai un nepārprotamai pienākumu pārdalei, veicinot tādu administratīvu sistēmu, kurā ikvienam Komisijas darbiniekam nekavējoties jāziņo kompetentajai iestādei par ikvienu tiesību sistēmas pārkāpumu, kuru viņš eventuāli atklātu.

250. *Salzgitter* uzskata, ka šī pamata daļa ir saistīta ar faktu izvērtējumu, kas Tiesai apelācijas ietvaros nav jāizskata. Pakārtoti, tas norāda, ka Komisijas pienākums, kas paredzēts tērauda kvotu pārraudzības režīma ietvaros, proti, ņemt vērā iepriekš piešķirto atbalstu, netieši nozīmē iepazīšanos ar darbības pārskatiem, kuri tai nosūtīti. Tas piebilst, ka gada atskaitēs, kas bija šajos pārskatos, bija skaidri norādīts, ka *Salzgitter* ir izmantojis *ZRFG* paredzētos nodokļu pasākumus un ka turklāt uz šo darbības pārskatu pamata Komisija tam 1998. gadā nosūtījusi informācijas pieprasījumu. Tas apgalvo, ka šis jautājums ir aplūkots arī 1982. gada apspriedē ar Komisiju, kurā piedalījās arī dienesti, kas atbildīgi par tērauda kvotu pārvaldību un valsts atbalsta kontroli. Tas uzskata, ka Komisijas pienākums izskatīt tai nosūtīto informāciju izriet no tiesībām tikt uzklausītam [93] un ka Komisija nekādā gadījumā nevar pārmest pilsonim, ka tas kaut ko nosūtījis uz nepareizu nodaļu, kurai nav attiecīgās kompetences.

251. Vācijas Federatīvā Republika apgalvo, ka Komisijai kā valsts atbalsta kontroles iestādei ir jāņem vērā visa tai atsūtītā informācija. Turklāt valsts administratīvie dienesti, kuru pienākumos ir tērauda kvotu pārvaldība, ir pietiekami kompetenti, lai izskatītu informāciju, kas saņemta metalurģijas atbalsta kontrolei, un tiem ir jāpārsūta attiecīgās ziņas dienestiem, kas ir atbildīgi par valsts atbalsta kontroli.

b) Vērtējums

252. Pretēji *Salzgitter* viedoklim es uzskatu, ka šī piektā daļa ir pieņemama.

253. Zināms, ka saskaņā ar EOTK līguma 32. panta d) punktu, kas ir identisks EKL 225. punktam, apelācijā ir jāizskata tikai juridiski jautājumi, jo Pirmās instances tiesa

93 — 1989. gada 21. septembra spriedums apvienotajās lietās 46/87 un 227/88 *Hoechst*/Komisija (*Recueil*, 2859. lpp.).

principā ir vienīgā, kas ir kompetenta izvērtēt faktus[94].

254. Tomēr uzskatu, ka šīs daļas analīze nav saistīta tikai ar vienkāršu problēmu izvērtēt faktus. Pamatotības pārbaude, ņemot vērā secinājumus pirmā pamata ietvaros, rada īstenu juridisku problēmu.

255. Jautājums ir, vai Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, spriežot, ka Komisija nav izpildījusi savu rūpības pienākumu, nekonstatējot, ka pastāv šis atbalsts un ka par to nav ziņots, lai gan dalībvalstij ir bijis skaidrs un absolūts pienākums ziņot par to.

256. Vispirms jāatzīmē, ka Pirmās instances tiesas apstrīdētajā spriedumā izdarītie secinājumi attiecībā uz eventuālu pienākumu pārsūtīt informāciju starp Komisijas dienestiem ir īpaši šajā gadījumā. Pirmās instances tiesa tos uzsvērusi vairākkārt, proti, minētā sprieduma 179. un 182. punktā. Šie secinājumi izdarīti no īpašajiem pienākumiem, kurus Komisija uzlikusi metalurģijas uzņēmumiem, lai tiktu galā ar nepārprotamo krīzi Eiropas metalurģijas nozarē.

257. Apstrīdētā sprieduma 176. un 177. punktā Pirmās instances tiesa apraksta pienākumus, ko metalurģijas uzņēmumiem uzliek tērauda produkcijas pārraudzības sistēmas izveide[95]. Konkrēti, Pirmās instances tiesa atzīmēja, ka, piemērojot 1980. gada kvotu sistēmu, Komisijas rīcībā pastāvīgi bija atjaunināta informācija par attiecīgo uzņēmumu ražošanas apjomu un piegādēm. Tā arī norādīja, ka šīs sistēmas pieņemšanas laikā tika konstatēta skaidra saikne starp neatļautā atbalsta piešķiršanu un ražošanas kvotām, lai izvairītos no šo pasākumu apvienošanas. Tādējādi saskaņā ar Komisijas Lēmuma Nr. 2177/83/EOTK[96] 15.a panta 1. punktu Komisija varēja "sama-

94 — Es vēlos atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Pirmās instances tiesa ir vienīgā instance, kas ir tiesīga, pirmkārt, konstatēt faktus, izņemot gadījumu, kad šo konstatāciju būtiska neprecizitāte izriet no šai tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, un, otrkārt, veikt šo faktu vērtējumu. Tātad šo faktu un pierādījumu vērtēšana, izņemot gadījumus, kad tie tiek sagrozīti, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts Tiesas kontrolei apelācijas ietvaros. Tomēr, ja Pirmās instances tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, tad Tiesa ir kompetenta kontrolēt šo faktu juridisko kvalifikāciju un tiesiskās sekas, kuras ir paredzējusi Pirmās instances tiesa (skat. it īpaši 2006. gada 6. aprīļa spriedumu lietā C-551/03 P *General Motors*/Komisija, Krājums, I-3173. lpp., 51. un 52. punkts).

95 — Šis režīms, pamatojoties uz EOTKL 58. pantu, tika izveidots ar Komisijas 1980. gada 31. oktobra Lēmumu Nr. 2794/80/EOTK, ar kuru izveidots tērauda ražošanas kvotu režīms uzņēmumiem metalurģijas nozarē (OV L 291, 1. lpp.). Šis režīms tika pagarināts vairākas reizes līdz 1988. gada 30. jūnijam.

96 — 1983. gada 28. jūlija Lēmums, ar kuru tiek pagarināts pārraudzības un kvotu režīms uzņēmumiem metalurģijas nozarē (OV L 208, 1. lpp.). Šī lēmuma 15.a panta saturs kvaziidentiskā formulējumā figurē 15.a pantā lēmumos, kas seko pēc šīs pagarināšanas, proti, Komisijas 1984. gada 31. janvāra Lēmumā Nr. 234/84/EOTK (OV L 29, 1. lpp.), Komisijas 1985. gada 27. novembra Lēmumā Nr. 3485/85/EOTK (OV L 340, 5. lpp.) un Komisijas 1988. gada 6. janvāra Lēmumā Nr. 194/88/EOTK (OV L 25, 1. lpp.).

zināt kvotas uzņēmumam, ja tā [konstatēja], ka konkrēts uzņēmums [ir] saņēmis atbalstu, kuru Komisija nav atļāvusi atbilstoši Otrajam kodeksam, vai ka [netika] izpildīti nosacījumi saistībā ar atbalsta atļauju".

258. Ņemot vērā šos faktus un Tiesas judikatūru [97], Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 178. punktā ir nospriedusi, ka "tātad Komisijai bija jāpārbauda tā informācija par metalurģijas uzņēmumu ražošanu, ko tai sniedza šie uzņēmumi, it īpaši, lai noteiktu, vai ražotspējas uzturēšana vai pieaugums nav neatļauta valsts atbalsta rezultāts".

259. Tiesa uzsvēra arī to, ka pastāv spēcīga metalurģijas uzņēmumu [98] ieguldījumu programmu pārraudzība, un atgādināja, ka Komisijai 1988. gadā ir vēlreiz izskatījusi *ZRFG* paredzēto atbalsta shēmu un 1988. gada decembrī pieņēmusi lēmumu neiebilst saskaņā ar EK līgumu.

260. Ņemot vērā šos faktus un *Salzgitter* Komisijai nosūtīto informāciju saskaņā ar minētajiem pienākumiem, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 179. punktā nosprieda, ka Komisijai "bija jāatklāj un jākonstatē, ka [apstrīdētie atbalsti] tai nebija darīti zināmi, un jāceļ attiecīga prasība". Ņemot vērā Komisijas ilgstošo klusēšanu, nedrošības un juridiskās neskaidrības situāciju, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 180. punktā atzīmēja, ka Komisija, "pārkāpjot šai iestādei uzlikto rūpības pienākumu [..], ir radījusi divdomīgu situāciju" un ka tai šī situācija bija jāprecizē, pirms tā liktu atgūt jau piešķirto atbalstu.

261. Pretēji Pirmās instances tiesas ieskatiem es domāju, ka šajā lietā ir grūti pārmest Komisijai rūpības pienākuma neizpildi, ja par piešķirto pabalstu nebija sniegts neviens paziņojums nekādā formā, neraugoties uz šī pienākuma skaidro un absolūto raksturu.

262. Mana vērtējuma pamatā ir Komisijas un dalībvalstu pilnvaru un atbildības vērtējums saistībā ar valsts atbalsta kontroles režīmu.

97 — Pirmās instances tiesa atsaucas uz 1985. gada 15. janvāra spriedumu lietā 250/83 *Finsider*/Komisija (*Recueil*, 131. lpp., 9. punkts), 1985. gada 15. oktobra spriedumu apvienotajās lietās 211/83, 212/83, 77/84 un 78/84 *Krupp* un *Thyssen*/Komisija (*Recueil*, 3409. lpp., 34. punkts) un 1987. gada 7. aprīļa spriedumu lietā 226/85 *Dillinger Hüttenwerke*/Komisija (*Recueil*, 1621. lpp., 12. punkts).

98 — Pirmās instances tiesa atsaucas uz Komisijas 1981. gada 18. novembra Lēmumu Nr. 3302/81/EOTK par informāciju, kas tērauda metalurģijas uzņēmumiem ir jāsniedz par to investīcijām (OV L 333, 35. lpp.), kas grozīts ar Komisijas 1985. gada 26. jūlija Lēmumu Nr. 2093/85/EOTK (OV L 197, 19. lpp.), kurš bija spēkā līdz 1991. gada 16. oktobrim.

263. Komisijai tāpat kā visām Kopienas iestādēm, veicot savus administratīvos pienākumus, ir jāievēro labas pārvaldības princips.

264. Kopš Tiesas judikatūras pirmsākumiem šis princips ietilpst nerakstītajos Kopienas likumības noteikumos [99]. Tiesa pakāpeniski precizēja ar šo principu saistītās prasības, līdz tas tika ierakstīts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantā [100].

265. Labas pārvaldības princips prasa, lai Komisija nopietni un pilnībā pārbaudītu visus tiesību un faktiskos datus, kas var ietekmēt akta pieņemšanu [101]. Turklāt, ciktāl Komisijai ir ekskluzīva kompetence pārbaudīt valsts atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu, tai ir cītīgi un objektīvi jāizskata katrs tai zināmais gadījums. Rūpības pienākumu, kura pārkāpumā Pirmās instances tiesa vaino Komisiju, var analizēt kā prasību "saprātīgā termiņā" veikt administratīvu apstrādi. Kopienu tiesa uzskata, ka šis termiņš "jāizvērtē atkarībā no katras lietas konkrētajiem apstākļiem un, proti, tās konteksta, dažādiem Komisijai saistošiem procesuāliem posmiem, lietas sarežģītības, kā arī nozīmes attiecībā uz dažādām ieinteresētām pusēm" [102]. Tātad iestādes nedrīkst bezgalīgi pagarināt procesus, jo tad zināmā mērā var piemērot sankcijas pret to kūtrumu, jo iestādēm ir jārīkojas saprātīgā termiņā.

266. Praksē labas pārvaldības princips prasa, lai Komisija veiktu visus iekšējos pasākumus, kas ir piemēroti, lai nodrošinātu pareizu tās dienestu darbību [103]. Šai vajadzībai Komisijai ir iekšējās organizācijas pilnvaras. Komisija ir organizatorisks un funkcionāls veselums [104]. Tās dienesti tomēr ir sadalīti ģenerāldirektorātos, direktorātos, dienestos un nodaļās, ievērojot uzdevumu plānu, kas ir sagatavots

99 — 1957. gada 10. decembra spriedums apvienotajās lietās 1/57 un 14/57 *Société des usines à tubes de la Sarre*/Augstā iestāde (*Recueil*, 201. un 220. lpp.).

100 — OV 2000, C 364, 1. lpp. Skat. par šī principa saturu un apjomu Simon, D., "Le principe de "bonne administration" ou la "bonne gouvernance concrète"", *Le droit de l'Union européenne en principes, Liber amicorum en l'honneur de Jean Raux*, Apogée, Renna, 2006, 155. lpp.

101 — Skat. Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedumu lietā C-269/90 *Technische Universität München* (*Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts), Pirmās instances tiesas 1992. gada 24. janvāra spriedumu lietā T-44/90 *La Cinq*/Komisija (*Recueil*, II-1. lpp., 86. punkts), 1997. gada 19. marta spriedumu lietā T-73/95 *Oliveira*/Komisija (*Recueil*, II-381. lpp., 32. punkts) un 2002. gada 11. septembra spriedumu lietā T-70/99 *Alpharma*/Padome (*Recueil*, II-3495. lpp., 182. punkts).

102 — Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedums lietā T-95/96 *Gestevisión Telecinco*/Komisija (*Recueil*, II-3407. lpp., 75. punkts).

103 — Skat. EOTK līguma ietvaros EOTKL 16. pantu. Šie iekšējie organizatoriskie pasākumi ir noteikti ar iekšēju reglamentu. Iekšējie reglamenti, kas bija spēkā faktu laikā, ir 1963. gada 9. janvāra reglaments (OV 1963, 17, 181. lpp.) un 1993. gada 17. februāra reglaments (OV L 230, 15. lpp.). Pēdējo nomainīja Komisijas 1999. gada 18. septembra iekšējais reglaments (OV L 252, 41. lpp.), pēc tam —2000. gada 29. novembra iekšējais reglaments (OV L 308, 26. lpp.).

104 — Saskaņā ar 1963. gada iekšējā reglamenta un 1993. gada iekšējā reglamenta 17. pantu "Komisijas rīcībā, lai sagatavotu un veiktu savu darbību, ir viss dienestu kopums, kas veido vienotu administrāciju".

tā, lai pēc iespējas nepieļautu pilnvaru pārklāšanos un dublēšanos [105]. Efektīvas darbības nodrošināšanai Komisijas 1963. gada Iekšējā reglamenta 21. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tās dienesti "strādā iespējami ciešā sadarbībā". Saskaņā ar šo normu, pirms dokuments nonāk Komisijā, atbildīgajam dienestam ir jābrīdina visi dienesti, kam tas varētu būt svarīgs saskaņā ar uzdevumu plānu vai lietu raksturu, lai nepieļautu dublēšanos un saņemtu to piekrišanu vai apsvērumus no tām [106].

267. Šajā tiesvedībā no Pirmās instances tiesas izklāstītajiem faktiem izriet, ka Komisijai no 1988. gada ir nosūtīti *Salzgitter* darbības pārskati un gada atskaites, no kurām izriet, ka *Salzgitter* saskaņā ar *ZRFG* 3. pantu ir bijušas ārkārtīgi lielas rezerves. Pirmās instances tiesa uzskata, ka šīs ziņas varēja atklāties arī Komisijas 1988. gadā veiktajā pārbaudē par vispārējās atbalsta shēmas saderīgumu ar EK līgumu.

268. Kā Pirmās instances tiesa, arī es domāju, ka Komisija varēja uzzināt par to, ka pastāv attiecīgais atbalsts. Kā skaidri redzams no apstrīdētā sprieduma, Komisija pūlējās uzraudzīt metalurģijas uzņēmumu darbību ar virkni "pretkrīzes" pasākumu, kas tai ļāva iegūt iespējami daudz informācijas par *Salzgitter* finansiālo situāciju [107].

269. Saikne starp tērauda ražošanas kvotu sistēmu un valsts atbalsta shēmu ir skaidra. Tā izriet no Pirmās instances tiesas minēto lēmumu 15.a panta un to 14. panta [108]. Kad Komisija piemēro to vai citu normu, tā vienmēr pārbauda uzņēmuma grāmatvedību uz tai iesniegtās informācijas pamata [109].

105 — 1963. gada iekšējā reglamenta 19. pants, 1993. gada iekšējā reglamenta 18. pants, 1999. gada iekšējā reglamenta 17. pants un 2000. gada iekšējā reglamenta 19. pants.

106 — Šī tiesību norma ir kvaziidentiski formulēta salīdzinājumā ar 1993. gada iekšējā reglamenta 20. panta pirmo daļu, 1999. gada iekšējā reglamenta 19. panta pirmo daļu un 2000. gada iekšējā reglamenta 21. panta pirmo daļu. Skat. arī Kindblom-Törnell, M. The role of the cabinets in the decision-making process of the European Commission", *Liber amicorum en l'honneur de Sven Norberg*, Bruylant, Brisele, 2006, 329. un 230. lpp.

107 — Es norādu, ka pēc kvotu režīma beigšanās 1988. gada jūnijā, pamatojoties uz EOTKL 47. pantu, tika pieņemts Komisijas 1988. gada 19. jūlija Lēmums Nr. 2448/88/EOTK, ar kuru tika izveidots pārraudzības režīms attiecībā uz noteiktu produkciju, kas paredzēta metalurģijas industrijas uzņēmumiem (OV L 212, 1. lpp.). Saskaņā ar šo lēmumu, kas piemērojams no 1988. gada 1. jūlija līdz 1990. gada 30. jūnijam, uzņēmumiem bija katru mēnesi jāpaziņo Komisijai to tērauda ražošanas apjoms un piegādes. No 1991. gada un lai risinātu tērauda tirgus pastāvīgās grūtības, pamatojoties uz EOTKL 54. pantu, tika izdots Komisijas 1991. gada 15. oktobra Lēmums Nr. 3010/91/EOTK par informāciju, kas uzņēmumiem metalurģijas industrijā ir jāsniedz par to investīcijām (OV L 286, 20. lpp.).

108 — Skat. 96. zemsvītras piezīmē minēto pagarināšanas lēmumu 14. pantu.

109 — Skat. Komisijas paziņojumu par informāciju, kas jāsniedz metalurģijas uzņēmumiem, kuri vēlas izmantot Lēmuma Nr. 1696/82/EOTK 14. un 15. pantu, un par to piemērošanas kritērijiem, ko noteikusi Komisija (OV 1982, C 318, 3. lpp.).

270. Tiesa nosprieda, ka visi pasākumi kopumā bija konsekventi un ka nevar vērsties pret ražošanas kvotu sistēmā ieviestajiem kritērijiem, kas saistīti ar metalurģijas atbalsta shēmu, jo gan kvotas, gan atbalsts, lai kāds arī būtu to atšķirīgais juridiskais pamats un piemērošanas kritēriji, paredz pārstrukturēšanu. Tiesa uzskata, ka nebūtu patvaļīgi vai diskriminējoši datus, kas iegūti, piemērojot vienu sistēmu, attiecināt arī uz otru [110].

271. Tomēr Komisijai nav pienākuma izdarīt secinājumus no eventuāla konstatējuma, ka par kādu atbalstu nav paziņots. Tiesa turklāt ir izraudzījusies īpaši uzmanīgu pieeju, kas ievēro dažādus Komisijas iedibinātās "pretkrīzes" pasākumu procesus. Šeit jāmin 1982. gada 7. jūlija spriedums lietā *Klöckner-Werke*/Komisija [111]. Šajā lietā uzņēmums prasītājs pārmeta Komisijai, ka tā savos ražošanas kvotu aprēķinos nav ņēmusi vērā valsts subsīdijas, kuras, pārkāpjot EOTK līgumu, izmantojis zināms skaits uzņēmumu vairākās dalībvalstīs. *Klöckner-Werke AG* uzskatīja, ka Komisijai būtu bijis jāreaģē uz šādiem valsts subsīdiju piešķīrumiem. Tiesa nosprieda, ka Komisijai "*nebija pienākuma [EOTKL] 58. panta* [112] *pasākumu ietvaros ņemt vērā traucējumus, ko metalurģijas tirgū radīja atbalsts, kas eventuāli bija nesaderīgs ar līguma noteikumiem*" [113]. Tiesa atzīmēja, ka, ieviešot EOTKL 58. pantu, kas pēc būtības vienmēr prasa rīkoties ātri, bet paredzot vienkāršus kritērijus, nav iespējams ņemt vērā datus par valsts atbalstu, kura izvērtējumam vajadzīga īpaši sarežģīta izmeklēšana. Tiesa arī nosprieda, ka, "*lai gan ražošanas kvotu pielāgojumā nevar izslēgt iespēju, ka Komisija var ņemt vērā situācijas, kas ir pretējas EOTKL 4. panta c) punkta noteikumiem un šajā jomā ar pareizi iedibinātiem procesiem pieņemto lēmumu normām*, gluži kā tā rīkojas jau tagad, pārraugot investīciju nozari, tomēr nav iespējams pieprasīt, lai EOTKL 58. panta pretkrīzes pasākumi tiktu izmantoti dalībvalstu nelikumīgi piešķirtā atbalsta seku novēršanai" [114].

272. Ņemot vērā šos faktus, kad Komisija pielāgo ražošanas kvotas, tai nav pienākuma

110 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Krupp* un *Thyssen*/Komisija. Skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Dillinger Hüttenwerke*/Komisija, kurā Tiesa precizēja, ka Lēmuma Nr. 234/84 par papildu ražošanas kvotu piešķiršanu 14.a un 14.b pants ir jāpiemēro un jāinterpretē Otrā kodeksa kontekstā. No tā izriet, ka uzņēmums, kuram ir jāatbilst atbalsta atļaušanas kritērijiem, nevar saņemt papildu kvotu saskaņā ar šī lēmuma 14.a pantu (13.–15. punkts).

111 — 119/81 (*Recueil*, 2627. lpp.).

112 — Pārraudzības un tērauda ražošanas kvotu režīms ir balstīts uz šo tiesību normu.

113 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Klöckner-Werke*/Komisija (19. punkts; mans izcēlums).

114 — *Idem* (mans izcēlums). Skat. arī 1983. gada 11. maija spriedumu lietā 136/82 *Klöckner-Werke*/Komisija (*Recueil*, 1599. lpp., 36. punkts) un spriedumu apvienotajās lietās 311/81 un 30/82 *Klöckner-Werke*/Komisija (*Recueil*, 1549. lpp., 36. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Finsider*/Komisija.

izdarīt secinājumus no eventuāla konstatējuma, ka par kādu atbalstu nav paziņots. Tomēr Komisijai kā pārraudzības iestādei ir jārīkojas ar prasīto rūpību.

273. Taču es nedomāju, ka rūpības trūkums šajā lietā varētu atbrīvot dalībvalsti no pienākuma likt atgūt nelikumīgi piešķirtu atbalstu un likt to kompensēt uzņēmumam, kas to saņēmis.

274. Es uzskatu, ka gan Vācijas Federatīvā Republika, gan *Salzgitter* nepamatoti vaino Komisiju labas pārvaldības principa pārkāpumā, kaut gan par attiecīgā atbalsta piešķiršanu netika sniegts pilnīgi nekāds paziņojums, neraugoties uz šī pienākuma skaidro un absolūto raksturu.

275. Tālab ir būtiski atgādināt, ka tiesības uz labu pārvaldību nav absolūta prerogatīva, kuras neizpildi visos apstākļos var vērst pret Kopienu iestādēm. No pastāvīgās judikatūras izriet — ja labas pārvaldības princips uzliek Kopienas iestādēm virkni pienākumu, tad tas nozīmē arī ieinteresētās puses rūpību [115]. Līdz ar to pārvaldītājam piedāvātās garantijas nedrīkst savtīgi izmantot persona, kas nav bijusi rūpīga vai labticīga.

276. Šajā tiesvedībā ir zināms, ka 1988. un turpmākajos gados nekādi paziņojumi par apstrīdēto atbalstu netika sniegti. Kā Tiesa nosprieda, šāda attieksme ir "īpaši smags pārkāpums, jo tā pārkāpj [..] sistēmu, kas ir būtisks kopējā tirgus garants" [116].

277. Iepriekšējā paziņojuma pienākums ir galvenais elements preventīvās kontroles sistēmā, kuru Komisija ir ieviesusi dažādu kodeksu par atbalstu metalurģijai ietvaros. Šis pienākums ļauj tai nodrošināt kopējā ogļu un tērauda tirgus pārraudzību atbilstoši EOTK līguma mērķiem, atļaujot piešķirt metalurģijas nozares uzņēmumiem dažus atbalsta veidus, ņemot vērā delikāto situāciju šajā nozarē. Šis pienākums ļauj kliedēt dalībvalstu iespējamās šaubas, kad tās paredz

115 — Skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 2003. gada 8. maija spriedumu lietā T-82/01 *Josanne* u.c./Komisija (*Recueil*, II-2013. lpp., 81. punkts).

116 — Iepriekš minētais rīkojums lietā Vācija/Komisija (54. punkts un tajā minētā judikatūra).

noteikt pasākumus un grib zināt, vai tie ir atļauti saskaņā ar spēkā esošo kodeksu par atbalstu metalurģijai. Tātad ir zināms, ka pienākums paziņot pastāv tiesiskās drošības vārdā, un tieši tāpēc tas ir stingri jāievēro [117].

278. Ieviešot Trešā kodeksa 6. pantā paziņojumu procesu, kas attiecas uz tādiem projektiem, par kuriem ir runa šajā tiesvedībā, Komisija ir pildījusi lomu, ko tai EOTK līgums uzliek valsts atbalsta jomā, jo tai ir šķitis, ka atbalsta shēmas, kuras tā agrāk atļāvusi uz EK līguma pamata var nelabvēlīgi ietekmēt kopējā ogļu un tērauda tirgus darbību.

279. No šī kodeksa piektā apsvēruma izriet, ka mērķis ir "ieviest visaptverošu Kopienas sistēmu, kas nodrošinātu, ka jebkāds atbalsts, ko vēl [var] sniegt metalurģijas nozarei, tiek aplūkots vienādi un viena procesa ietvaros".

280. Šī sistēma ļauj izvairīties no tā, ka vispārēja atbalsta shēma, kuru Komisija atļāvusi, pamatojoties uz EK līgumu, var tikt vēlreiz piemērota EOTK līguma ietvaros un izrādīties nesavietojama ar labu kopējā ogļu un tērauda tirgus darbību, kā arī ar kodeksos par atbalstu metalurģijai izklāstītajiem noteikumiem.

281. Minētā sistēma nodrošina vienādu attieksmi pret dalībvalstīm un uzņēmējiem atkarībā no tā, vai viņi paziņo par metalurģijas uzņēmumam īpaši piešķirtu atbalstu atbilstoši Trešā kodeksa 6. panta 1. punkta pirmajam teikumam vai par atbalstu, kas piešķirts vispārējas atbalsta shēmas ietvaros atbilstoši šī kodeksa 6. panta 1. punkta otrajam teikumam. Varētu runāt par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, ja atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar EKL akceptētu vispārēju atbalsta shēmu, tiktu atļauts, bet tiktu aizliegts tāds pats atbalsts, kas paziņots saskaņā ar kodeksu par atbalstu metalurģijai. Šāda iespēja kavētu EOTK līguma mērķus un padarītu bezjēdzīgu preventīvās kontroles sistēmu, kuru Komisija ir izveidojusi saskaņā ar Trešā kodeksa, Ceturtā kodeksa, Piektā kodeksa un Sestā kodeksa 6. pantu. Šāda situācija radītu EOTKL noteikumu neievērošanas draudus, konkrēti, tiktu apiets valsts atbalsta aizliegums, kas noteikts EOTKL 4. panta c) punktā, un tiktu piemēroti elastīgākie EK līguma noteikumi.

282. Šajā tiesvedībā nav domstarpību, ka apstrīdētais atbalsts pretēji Trešā un nākamo

117 — 2001. gada 15. februāra spriedums lietā C-99/98 Austrija/Komisija (*Recueil*, I-1101. lpp., 73. un 85. punkts).

kodeksu 6. pantā noteiktajiem dalībvalstu pienākumiem tika piešķirts pilnīgi bez jebkādiem paziņojumiem.

283. Ir skaidrs, ka tas, ka *Salzgitter* tērauda kvotu un investīcijas pārraudzības sistēmas ietvaros nosūtīja Komisijai savas darbības pārskatus vai jebkādus citus identiskus dokumentus, nevar aizstāt pareizu paziņojumu, kas atbilst minētās normas prasībām.

284. Kā Tiesa nosprieda saistībā ar EKL 88. panta 3. punkta procesu, pienākums sniegt iepriekšējus paziņojumus ir tikai un vienīgi dalībvalstu ziņā. Piemēram, šis pienākumu nav izpildīts, ja to veic atbalstu saņemošais uzņēmums [118]. Tiesa tātad ļoti šauri ir interpretējusi EK līgumā paredzēto pienākumu sniegt iepriekšējus paziņojumus par valsts atbalstu. Tāpat jābūt arī EOTK līguma ietvaros, kas, atgādināšu, atļauj valsts atbalstu tikai izņēmuma kārtā.

285. No tā izriet, ka Vācijas Federatīvā Republika nevar izvairīties no pienākuma sniegt paziņojumu, ko tai uzliek Trešā kodeksa, Ceturtā kodeksa un Piektā kodeksa 6. pants, atsaucoties uz konstatējumiem, kurus būtu izdarījusi Komisija, izvērtēdama *Salzgitter* iesniegtos dokumentus vai pārbaudīdama vispārējas atbalsta shēmas, pamatojoties uz EK līgumu.

286. Ja tā būtu, dalībvalsts faktiski varētu apiet savu pienākumu sniegt iepriekšēju paziņojumu par atbalstu un līdz ar to padarīt Komisijas preventīvo kontroli pilnīgi bezjēdzīgu.

287. Šajā tiesvedībā ir zināms, ka gandrīz desmit gadu garumā nesniedzot Komisijai paziņojumus par projektiem piemērot *ZRFG* 3. pantu par labu *Salzgitter*, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi savus pienākumus.

288. Šajos apstākļos, pat pieņemot, ka Komisija nav izpildījusi savu rūpības pienākumu, es atšķirībā no Pirmās instances tiesas uzskatu, ka šis apstāklis nevar atbrīvot dalībvalsti no pienākuma atgūt attiecīgo atbalstu, ciktāl, nesniedzot iepriekšēju paziņojumu, šis atbalsts piešķirts *Salzgitter* nelikumīgi un līdz ar to ir jāatgūst.

118 — 2006. gada 1. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-442/03 P un C-471/03 P *P & O European Ferries* (*Vizcaya*) un *Diputación Foral de Vizcaya*/Komisija (Krājums, I-4845. lpp., 103. punkts).

289. Tagad, analizējot pirmā pamata trešo daļu, es pārbaudīšu, vai Komisija tomēr varēja pieprasīt atlīdzināt attiecīgo atbalstu, nepārkāpjot tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

3) Par pirmā pamata trešo daļu par kļūdainu tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principa interpretāciju

290. Var saprast, ka ar pirmā pamata trešo daļu Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nepareizi piemērojusi Tiesas judikatūru par tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, uzskatot, ka Komisija ir pārkāpusi šos principus, pieprasot atmaksāt *Salzgitter* no 1986. līdz 1995. gadam piešķirto atbalstu.

a) Lietas dalībnieku argumenti

291. Komisija uzskata, ka apstrīdētais spriedums pārkāpj tiesiskās drošības principu, ciktāl Pirmās instances tiesa nepareizi izprot normas, kas reglamentē atbalstu metalurģijai. Tās nepārtraukti attīstās, tāpat kā tās, kas attiecas uz kopējās tirgus organizācijas aspektiem. Līdz ar to Komisija apgalvo, ka uzņēmējiem ir jārēķinās, ka piemērojamās normas mainīsies, un viņi nevar tiesiski paļauties uz to, ka nebūs jaunu ierobežojumu [119].

292. *Salzgitter* būtībā apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pareizi piemērojusi tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

293. Tas atgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru tiesiskās paļāvības aizsardzības principu var piesaukt, izvirzot iebildumus pret Kopienas tiesību aktu, ciktāl Kopiena pati ir iepriekš radījusi situāciju, kas var radīt tiesisko paļāvību [120]. Šajā lietā Komisija, pirmkārt, esot vairākkārt un bez atrunām atļāvusi piemērot *ZRFG* un, otrkārt, Pirmā kodeksa ietvaros pasludinājusi, ka apņemas arī turpmāk uzskatīt tādas atbalsta shēmas kā *ZRFG* par likumīgām [121].

119 — Komisija atsaucas uz 1996. gada 15. februāra spriedumu lietā C-63/93 *Duff* u.c. (*Recueil*, I-569. lpp., 20. punkts).

120 — 2003. gada 6. marta spriedums lietā C-14/01 *Niemann* (*Recueil*, I-2279. lpp., 56. punkts).

121 — Pirmā kodeksa pirmais un ceturtais apsvērums.

294. Turklāt *Salzgitter* precizē, ka Komisija tikai 1998. gadā sāka pārbaudīt dalībvalstu nodokļu sistēmas valsts atbalsta tiesību aspektā. Šajā sakarā tas atsaucas uz dažiem Komisijas lēmumiem, ar kuriem pēdējā nav uzdevusi atgūt valsts atbalstu, kas piešķirts ar dalībvalsts nodokļu sistēmas palīdzību, jo pastāvējuši iemesli, kas saistīti tieši ar tiesiskās paļāvības aizsardzību [122]. Tas līdz ar to apgalvo, ka apstrīdētais lēmums, kas liek atlīdzināt *Salzgitter* piešķirto atbalstu, pārkāpj vienlīdzīgas attieksmes principu.

b) Vērtējums

295. Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka Pirmās instances tiesa ir pamatoti atsaukusies uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Duff* u.c. [123] un spriedumu lietā *Oliveira*/Komisija [124], ciktāl tajos definēta tiesiskās drošības principa sniegtā aizsardzība visplašākajā nozīmē. Atgādinājusi, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru Kopienu tiesību akts atbilst obligātajām tiesiskās drošības principa prasībām tikai tad, ja tas ļauj ieinteresētajām pusēm precīzi uzzināt par tām uzlikto pienākumu apjomu, lai tās attiecīgi rīkotos, Vācijas Federatīvā Republika uzsver, ka šāds vērtējums ir atkarīgs no konteksta, kurā minētais akts pieņemts, kā arī no salīdzinājuma ar iepriekš pastāvējušo juridisko situāciju. Šajā lietā Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka ieinteresētās puses nevarēja precīzi uzzināt par tām uzlikto pienākumu apjomu, jo jaunie noteikumi nebija nedz skaidri, nedz pietiekami pamatoti. Līdz ar to Pirmās instances tiesa esot pamatoti atzinusi tiesiskās drošības principa pārkāpumu.

296. Kā jau norādīju, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 182. punktā nosprieda, ka Komisija nevarēja šis lietas īpašajos apstākļos, nepārkāpjot tiesiskās drošības principu, pieprasīt *Salzgitter* piešķirtā atbalsta atgūšanu. Pirmās instances tiesa faktiski nosprieda, ka uzņēmumam saņēmējam piemērojamie tiesību akti nebija skaidri un ka Komisija, nereaģējot uz šī uzņēmuma un Vācijas Federatīvās Republikas atsūtīto informāciju, ir bijusi nolaidīga un tādējādi ir radījusi neskaidru situāciju.

297. Ņemot vērā secinājumus, kurus es izdarīju saistībā ar pirmā pamata iepriekšējām

122 — Lēmums Nr. 2002/347; Komisijas 2003. gada 17. februāra Lēmums Nr. 2003/755/EK par atbalsta režīmu, ko Beļģija realizējusi Beļģijā dibinātu koordinācijas centru labā (OV L 282, 25. lpp.); Komisijas 2003. gada 17. februāra Lēmums Nr. 2003/515/EK par Nīderlandes realizēto atbalsta režīmu starptautisko finanšu darbībām (OV L 180, 52. lpp.) un Komisijas 2003. gada 17. februāra Lēmums Nr. 2003/601/EK par atbalsta režīmu C 54/2001 (bijušais NN 55/2000) Īrija — ārvalstīs gūtie ienākumi (OV L 204, 51. lpp.).

123 — 20. punkts.

124 — 29. punkts.

divām daļām, es atšķirībā no Pirmās instances tiesa domāju, ka Komisija, prasot atbalsta atlīdzināšanu, nav pārkāpusi ne tiesiskās drošības principu, ne *Salzgitter* tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

299. Ņemot vērā jau norādītos faktus, es neuzskatu, ka Komisija, pieprasot atlīdzināt apstrīdēto atbalstu, attiecībā pret *Salzgitter* būtu pārkāpusi tiesiskās drošības principu.

i) Par iespējamo tiesiskās drošības principa pārkāpumu

298. Tiesiskās drošības princips noteic, ka Kopienas tiesību akti ir noteikti un to piemērošana tiesību subjektiem ir paredzama [125]. Tas prasa, lai ikviens iestāžu akts, kas rada juridiskas sekas, būtu skaidrs, precīzs un zināms ieinteresētajai pusei tā, ka tā spēj precīzi saprast, no kura brīža minētais akts sāk eksistēt un radīt juridiskas sekas. Šis princips ir jāpiemēro īpaši stingri, kad ir runa par aktu, kurš var radīt finansiālas sekas, lai ieinteresētā puse varētu skaidri saprast pienākumu apjomu, kurus tas tai uzliek [126]. Tādi var būt arī Komisijas lēmumi valsts atbalsta jomā [127].

300. Kā jau norādīju, Komisijas pieņemtie kodeksi par atbalstu metalurģijai bija noformēti kā vispārpiemērojami lēmumi. Tāpēc tie tika publicēti *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*. Saskaņā ar šiem kodeksiem, ievērojot noteiktus nosacījumus, ir atļautas atkāpes no EOTKL 4. panta c) punktā noteiktā principiālā aizlieguma, proti, atbalsts noteiktām kategorijām, kas kodeksos ir izsmeļoši uzskaitītas. Manuprāt, tajos izklāstītie noteikumi ir skaidri. Šo secinājumu 232.–238. punktā es jau aplūkoju pienākumu iepriekš paziņot par šādu atbalstu. Vācijas Federatīvā Republika, ņemot vērā tās dalību EOTK Konsultatīvajā komitejā, kā arī *Salzgitter*, ņemot vērā tā saimnieciskās darbības apjomu, bija spējīgi konstatēt pienākumus, kurus Komisija tiem uzliek valsts atbalsta shēmu kontroles sistēmas ietvaros.

301. Saistībā ar spēkā esošo noteikumu paredzamību es arī domāju, ka *Salzgitter* spēja paredzēt, ka Komisijas noteiktie priekšraksti dažādajos kodeksos par atbalstu metalurģijai

125 — 1987. gada 15. decembra spriedums lietā 325/85 Īrija/Komisija (*Recueil*, 5041. lpp., 18. punkts).

126 — Skat. it īpaši Tiesas 1981. gada 9. jūlija spriedumu lietā 169/80 *Gondrand Frères* un *Garancini* (*Recueil*, 1931. lpp., 17. punkts) un Pirmās instances tiesas 2006. gada 3. oktobra spriedumu lietā T-313/04 *Hewlett-Packard*/Komisija (66. punkts un tajā minētā judikatūra).

127 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Duff* u.c. (20. punkts).

varēja tikt pielāgoti vai grozīti, ņemot vērā pārmaiņas metalurģijas nozares tautsaimnieciskajā situācijā.

302. Kā Komisija jau pamatoti atzīmēja, metalurģijas atbalsta noteikumi visu laiku mainās. Kodeksi par atbalstu metalurģijai un tajos izklāstītie noteikumi ir spēkā tikai uz noteiktu laiku. Šie kodeksi atceļ cits citu, un katrs jaunais kodekss nozīmē jaunu izņēmuma noteikumu formulējumu, pielāgojot tos metalurģijas nozares tehniskajām un tautsaimnieciskajām pārmaiņām. Pārstrādājot šos kodeksus, Komisija ir vēlējusies panākt, ka atbalsti nevis tiek piešķirti visu laiku, bet ir tikai uz laiku atļauts izņēmums, kas atbilst konkrētai situācijai un vajadzībām. Līdz ar to Komisijas lēmums, ar kuru kodeksa par atbalstu metalurģijai ietvaros tiek atļauts konkrēts atbalsts dažiem metalurģijas uzņēmumiem, rada juridisku situāciju, kas var mainīties, ņemot vērā Kopienas iestāžu diskrecionāro varu, kā tas notiek kopējā tirgus organizācijas jomā, kuras priekšmets ir nepārtraukti pielāgojumi saistībā ar pārmaiņām tautsaimnieciskajā situācijā [128]. Pēc viena kodeksa par atbalstu metalurģijai darbības beigšanās Komisija līdz ar to var pieņemt jaunu kodeksu ar jauniem noteikumiem, ja tā uzskata, ka šis ir risinājums, kura rezultātā tiks pareizi piemēroti EOTK līguma noteikumi.

303. Līdz ar to uzskatu, ka apstrīdētais lēmums, kurā konstatēts, ka attiecīgais atbalsts nebija paziņots un tātad ir atlīdzināms, nenozīmē, ka Komisija būtu pārkāpusi tiesiskās drošības principu, jo Vācijas Federatīvā Republika, nepaziņojot par šo atbalstu saskaņā ar Trešā, Ceturtā un Piektā kodeksa noteikumiem, pati ir pārkāpusi šo principu.

ii) Par apgalvoto tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu

304. Tiesiskās paļāvības aizsardzības princips šķiet izrietam no tiesiskās drošības principa. Ja mainās noteikumi, tā mērķis ir aizsargāt vienas vai vairāku fizisko vai juridisko personu leģitīmi iegūtu statusu [129].

128 — Skat. it īpaši 1999. gada 14. oktobra spriedumu lietā C-104/97 P *Atlanta*/Komisija un Padome (*Recueil*, I-6983. lpp., 52. punkts).

129 — Skat. it īpaši 2000. gada 18. maija spriedumu lietā C-107/97 *Rombi* un *Arkopharma* (*Recueil*, I-3367. lpp., 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

Tomēr, kad situāciju var mainīt atkarībā no Kopienas iestāžu diskrecionārās varas, uzņēmēji nevar tiesiski paļauties uz to, ka tiks saglabāta esošā situācija [130].

305. Šajā tiesvedībā, ņemot vērā iepriekš izdarītos secinājumus, uzskatu, vispirms, ka ne *Salzgitter*, ne Vācijas Federatīvā Republika nevar apgalvot, ka būtu pārkāpts tiesiskās paļāvības aizsardzības princips.

306. Faktiski ir zināms, ka valsts atbalsta jomā dalībvalstis nevar atsaukties uz atbalsta saņēmēju tiesisko paļāvību, lai izvairītos no pienākuma atgūt nelikumīgi piešķirtu atbalstu, ja tas piešķirts, pārkāpjot procesuālos noteikumus. Tiesa ir nospriedusi, ka, ja tas būtu iespējams, tad dalībvalstu iestādes varētu balstīties uz pašu rīcības pretlikumīgumu, lai padarītu Komisijas kontroli neefektīvu [131].

307. Ir arī zināms, ka, ņemot vērā valsts atbalsta kontroles obligāto raksturu, uzņēmēji var tiesiski paļauties uz atbalsta likumību tikai tad, kad tas piešķirts, ievērojot šim mērķim paredzēto procesu un, konkrēti, saskaņā ar Komisijai piešķirtajām pilnvarām [132]. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru rūpīgam uzņēmējam parasti jāspēj pārliecināties, ka šis process tiek ievērots [133].

308. Tātad šajos secinājumos es apgalvoju, ka Vācijas Federatīvā Republika, nepaziņodama par attiecīgo atbalstu, nav ievērojusi procesu, kas kopš 1986. gada ir paredzēts dažādos kodeksos par atbalstu metalurģijai. Tāpat uzskatu, ka *Salzgitter* bija spējīgs precīzi uzzināt par savu pienākumu apjomu Komisijas iedibinātās valsts atbalsta sistēmas ietvaros.

309. Tātad uzskatu, ka, ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru un īpašos šīs lietas apstākļus, ne Vācijas Federatīvā Republika, ne *Salzgitter* nevar apgalvot, ka ir pārkāpts

130 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Delacre* u.c./Komisija (33. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī Pirmās instances tiesas 1997. gada 24. oktobra spriedums lietā T-244/94 *Wirtschaftsvereinigung Stahl* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1963. lpp., 58. un 59. punkts).

131 — Skat. it īpaši EK līguma kontekstā 1997. gada 14. janvāra spriedumu lietā C-169/95 Spānija/Komisija (*Recueil*, I-135. lpp., 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

132 — Skat. it īpaši EK līguma kontekstā 2006. gada 22. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 Beļģija un *Forum 187*/Komisija (Krājums, I-5479. lpp., 150.–152. punkts).

133 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Alcan Deutschland* (25. punkts un tajā minētā judikatūra).

tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, lai izvairītos no pienākuma atgūt attiecīgo atbalstu.

310. Katrā ziņā es neuzskatu, ka Komisija būtu varējusi radīt tiesisku paļāvību attiecīgajā dalībvalstī un uzņēmumā atbalsta saņēmējā par minētā atbalsta saderīgumu ar EOTK līguma noteikumiem.

311. Kā atzīmējis ģenerāladvokāts Ležē [*Léger*] 365.–370. punktā savos secinājumos lietā, kurā pasludināts iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās Beļģijaun *Forum 187*/Komisija, saskaņā ar Tiesas judikatūru tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpums tiek atzīts, ja ir izpildīti trīs nosacījumi.

312. Pirmkārt, jābūt Kopienas administrācijas aktam vai rīcībai, kas var radīt šo paļāvību. Iestādei turklāt jābūt devušai konkrētus solījumus [134].

313. Otrkārt, uzņēmējam nav jābūt spējīgam paredzēt, ka Kopienas administrācijas iepriekšējā rīcībā kaut kas mainīsies. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tad, ja rūpīgs un pieredzējis uzņēmējs spēj paredzēt, ka tiks pieņemts Kopienas akts, kas var skart viņa intereses, viņš nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, kad šis akts tiek pieņemts [135]. Paļāvība, ko rada Kopienas administrācijas akts vai rīcība, tātad ir "tiesiska" un tādēļ ir jāaizsargā, lai attiecīgā persona varētu racionāli paļauties uz to, ka tiks saglabāts šādi radītais *status quo*, tāpat kā "rūpīgs un pieredzējis" tirgus dalībnieks.

314. Treškārt, ieinteresētās puses tiesiskās paļāvības aizskārumu nepamato no apstrīdētā akta izrietošās Kopienas intereses. Šis nosacījums ir izpildīts, kad, izvērtējot attiecīgās intereses, izrādās, ka lietas apstākļos Kopienas intereses neņem virsroku pār attiecīgās personas interesēm saglabāt šo *status quo*, ko šī persona varēja leģitīmi uzskatīt par stabilu [136].

315. Ir jāpārbauda, vai šajā lietā Komisijas akti un rīcība būtu varējuši radīt atbalsta

134 — Iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās Beļģija un *Forum 187*/Komisija (147. punkts un tajā minētā judikatūra).

135 — *Idem*.

136 — Skat. it īpaši 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-183/95 *Affish* (*Recueil*, I-4315. lpp., 57. punkts).

saņēmējā leģitīmu paļāvību, kas liegtu Komisijai uzdot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt atbalstu un *Salzgitter* — atlīdzināt to.

316. Es domāju, ka tā nav. Pretēji Vācijas Federatīvās Republikas un *Salzgitter* apgalvojumiem es uzskatu, ka Komisija nevarēja radīt tiesisko paļāvību, kad tā uz EK līguma pamata atļāva vispārēja atbalsta shēmu, kas paredzēta *ZRFG* 3. pantā, vai kad tā pieņēma Pirmo kodeksu vai nereaģēja uz *Salzgitter* atsūtīto informāciju.

317. Kas attiecas, pirmkārt, uz Komisijas lēmumiem necelt iebildumus pret *ZRFG* 3. pantu, uzskatu, ka tie nedod konkrētus solījumus attiecībā uz minētā atbalsta saderību ar EOTK līguma noteikumiem. Kā norādīts pakārtotās apelācijas vērtējumā, šie lēmumi tika pieņemti, tikai pamatojoties uz EKL 87. un 88. pantu, un attiecās uz uzņēmumiem, kuriem piemēro EK līgumu. Ja šo atbalstu izmanto uzņēmums, kam piemēro EOTK līgumu, tā saderīgums ar kopējo ogļu un tērauda tirgu bija jāizvērtē saskaņā ar minētā līguma konkrētajiem noteikumiem un aktiem, kas pieņemti to īstenošanai [137].

318. Attiecībā uz Komisijas paredzētajiem noteikumiem Pirmā kodeksa ietvaros es tāpat domāju, ka tie nevarēja *Salzgitter* radīt tiesisku paļāvību par attiecīgā atbalsta saderību ar kopējo ogļu un tērauda tirgu.

319. Kā jau es norādīju, Komisijas paredzētie noteikumi kodeksu par atbalstu metalurģijai ietvaros atbilst konkrētai situācijai un vajadzībām un ir derīgi tikai uz noteiktu laiku. No pastāvīgās judikatūras izriet — lai gan tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir viens no Kopienas pamatprincipiem, uzņēmēji tomēr nevar pamatoti paļauties uz to, ka tiks saglabāta esošā situācija, kas var mainīties atbilstoši iestāžu vērtējumam. Kopienas tiesa iepriekš minētajā spriedumā *Wirtschaftsvereinigung Stahl* u.c./Komisija atzīmēja, ka "kopējā ogļu un tērauda tirgus labas darbības nodrošināšanai ir nepieciešami nepārtraukti pielāgojumi, ņemot vērā tautsaimnieciskās

137 — Es atsaucos uz šo secinājumu 149.–152. punktu.

situācijas pārmaiņas"[138]. Attiecībā uz pasākumiem, kas paredzēti, lai tiktu galā ar krīzes situāciju, Tiesa nosprieda, ka uzņēmēji nevar atsaukties uz iegūtajām tiesībām, lai saglabātu konkrētā laikposmā esošu situāciju[139].

320. Līdz ar to, kā jau tika norādīts, Komisijas lēmums, kas kodeksa par atbalstu metalurģijai ietvaros atļauj piešķirt atbalstu dažiem metalurģijas uzņēmumiem, rada juridisku situāciju, kuru Komisija atbilstoši savai rīcības brīvībai var mainīt.

321. No tā izriet — kad Komisija, pirmkārt, Pirmā kodeksa ceturtajā apsvērumā precizē, ka šis kodekss attiecas "tikai uz specifisku atbalstu", bet vispārējas atbalsta shēmas metalurģijas jomā Komisija turpina kontrolēt saskaņā ar EOTKL 67. pantu un EKL 87. un 88. pantu, un kad, otrkārt, tā minētā kodeksa 10. pantā norāda, ka tas "ir spēkā līdz 1981. gada 31. decembrim", ir skaidrs, ka pēc šī datuma Komisija var piemērot citus noteikumus. *Salzgitter*, kam būtu jāzina šie spēkā esošie noteikumi, tātad spēja paredzēt, ka tos var grozīt vai pieņemt [citus noteikumus] atkarībā no metalurģijas tirgus konjunktūras datiem. Citiem vārdiem sakot, kad Komisija Otrā kodeksa ietvaros nolēma ieviest vienotu procesu visa veida atbalstam metalurģijā un Trešā kodeksa ietvaros vēl precīzāk paredzēja pienākumu paziņot par tāda veida atbalstu, kāds ir izskatāms arī šajā tiesvedībā, manuprāt, Komisija nepārkāpa tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

322. Visbeidzot, attiecībā uz to, ka Komisija nereaģēja uz *Salzgitter* atsūtīto informāciju, uzskatu, ka šis apstāklis nevarēja radīt minētajā uzņēmumā tiesisko paļāvību par attiecīgā atbalsta saderību ar kopējo ogļu un tērauda tirgu. Šī informācija netika sniegta kā Trešā kodeksa un turpmāko kodeksu 6. pantā norādītais paziņojums, bet gan tērauda ražošanas un ieguldījumu pārraudzības programmu ietvaros. Tas man nešķiet pietiekami ticams pamats, lai *Salzgitter* varētu pamatoti uzskatīt, ka pret atbalstu, kuru tas ir saņēmis, Komisijai nav nekādu iebildumu[140].

138 — 59. punkts.

139 — *Idem*.

140 — Tiesas 1987. gada 24. novembra spriedums lietā 223/85 *RSV*/Komisija (*Recueil*, 4617. lpp.) nav izmantojams šajā lietā. Minētajā lietā Tiesa uzskatīja, ka Komisijas kavēšanās (26 mēneši) pieņemt lēmumu par valsts atbalsta saderīgumu varēja radīt atbalsta saņēmējam tiesisku paļāvību, kas liegtu Komisijai pieprasīt no valsts iestādēm, lai tās izdod rīkojumu par šī atbalsta atmaksāšanu. Tomēr minētajā lietā šis atbalsts bija paziņots.

323. Līdz ar to uzskatu, ka Komisijas akti un rīcība šīs lietas kontekstā nevarēja radīt *Salzgitter* tādu tiesisku paļāvību, kas liegtu Komisijai uzdot Vācijas Federatīvajai Republikai atgūt atbalstu un tā saņēmējam — to atlīdzināt.

324. Ņemot vērā visus šos faktus un secinājumus, ko esmu izdarījis, izskatot abas iepriekšējās pamata daļas, uzskatu, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka Komisija, pieprasot atlīdzināt nepaziņoto atbalstu, kas nelikumīgi piešķirts *Salzgitter*, ir pārkāpusi tiesiskās drošības principu.

325. Līdz ar to es ierosinu Tiesai atzīt pirmo pamatu par pamatotu un atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl tas atceļ apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pantu par laikposmā no 1986. līdz 1995. gadam *Salzgitter* piešķirtā atbalsta atgūšanu.

326. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uzskatu, ka man nav jāaplūko šī pamata pārējās daļas. Tāpat uzskatu, ka nav jāizskata šīs apelācijas sūdzības otrais pamats.

VII — Par lietas nosūtīšanu Pirmās instances tiesai

327. Kopienu Tiesas Statūtu 61. panta pirmajā daļā paredzēts, ka, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas spriedumu. Šādā gadījumā tā var pati taisīt galīgo spriedumu strīdā, ja to atļauj tiesvedības stadija, vai nosūtīt lietu sprieduma taisīšanai Pirmās instances tiesai.

328. Šajā gadījumā uzskatu, ka lietu nevar izlemt. *Salzgitter* izvirzīto pamatu, kas tika izvirzīti prasības atcelt tiesību aktu ietvaros, vērtējums noteikti liks pārbaudīt faktus, kurus Pirmās instances tiesa nav izskatījusi apstrīdētā sprieduma ietvaros. Konkrēti, runa ir par ceturto pamatu, kas balstīts uz kļūdainu vērtējumu attiecībā uz noteiktu ar ieguldījumiem EOTK līguma piemērošanas jomā saistīto pasākumu kvalifikāciju, par piekto pamatu, kas balstīts uz Komisija nepareizu vērtējumu attiecībā uz konkrētiem ar ieguldījumiem saistītiem projektiem, kas vērsti uz vides aizsardzību, un par sesto pamatu, kas balstīts uz nepareizi definētu noteicošā diskonta likmi.

329. Šie apsvērumi vedina mani ierosināt nosūtīt šo lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai, lai tā spriež par to pēc būtības, un atlikt lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.

VIII — Secinājumi

330. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai lemt šādi:

1) atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. jūlija spriedumu lietā *Salzgitter*/Komisija (T-308/00) tiktāl, ciktāl ar to tiek atcelts 2. un 3. pants Komisijas 2000. gada 28. jūnija Lēmumā Nr. 2000/797/EOTK par valsts atbalstu, ko Vācija piešķīrusi *Salzgitter AG*, *Preussag Stahl AG* un grupas meitas uzņēmumiem, kuri darbojas metalurģijas nozarē un tagad apvienoti ar nosaukumu *Salzgitter AG — Stahl und Technologie* (*SAG*);

2) nosūtīt lietu Pirmās instances tiesai, lai tā izlemtu to pēc būtības;

3) atlikt lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.